

KURZEMES REĢIONA PIEKRASTE

Informācija par Kurzemes reģiona piekrasti,
balstoties uz 2025. gadā apstiprināto Kurzemes
reģiona piekrastes tematisko plānojumu

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

KURZEMES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

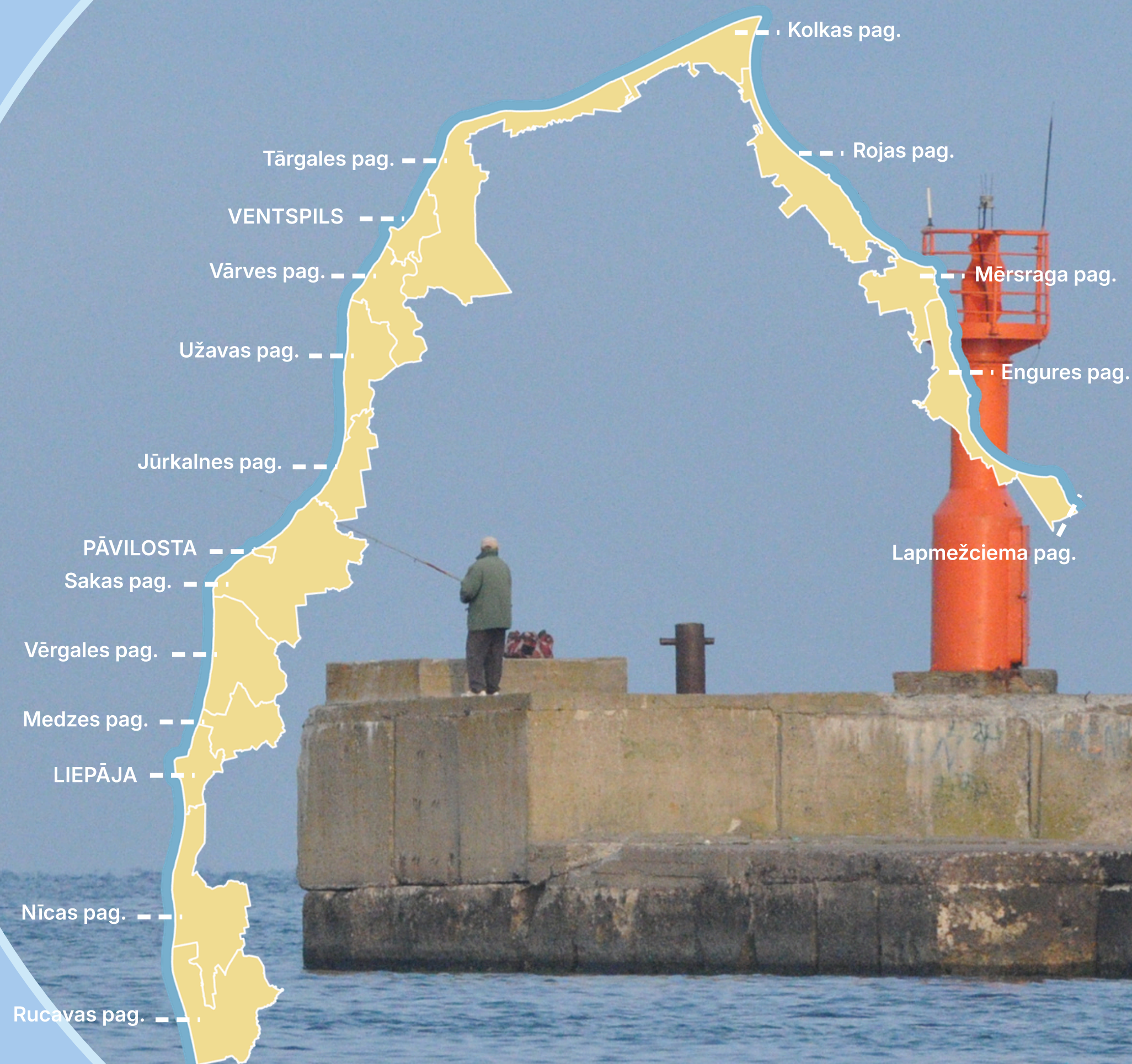
BLUE ECONOMY

Baltic Sea2Land

KURZEMES REĢIONA PIEKRASTE

Piekrastes teritorija ir vērtīga un resursu ietilpīga telpa, kas nacionālā līmenī ir definēta kā viena no nacionālo interešu telpām.

Piekrastes teritorija ir Kurzemes piekrastes pašvaldību teritoriālās vienības, kas robežojas ar Baltijas jūru – piekrastes valstspilsētas, pagasti un pilsēta, kā arī jūras piekrastes ūdeņi 2 km platumā no krasta līnijas.

PIEKRASTES VIZĪTKARTE

PIEKRASTES TERITORIJA
2 valstspilsētas un 1 pilsēta,
14 pagasti, 80 ciemi, no tiem
52 pie jūras, kā arī jūras piekrastes
ūdeņi 2 km platumā no krasta līnijas

PLATĪBA:
3274,5 km²
(2494,29 km² – sauszeme,
780,21 km² – jūra)

JŪRAS ROBEŽA:
365 km

IEDZĪVOTĀJU SKAITS:
120 447 (CSP, 2024)
Liepājā un Ventspilī - 82,5 % no
piekrastes teritorijas iedzīvotājiem,
43,8 % no Kurzemes plānošanas
reģiona iedzīvotājiem un 6,43 %
no Latvijas iedzīvotājiem

IEDZĪVOTĀJU BLĪVUMS:
Liepāja – ~980 iedz./km²
Ventspils – ~589 iedz./km²
Vidējais pagastos – ~8,23 iedz./km²
Zemākais iedzīvotāju blīvums
Ventspils novadā – 5 iedz./km²

BEZDARBA LĪMENIS:
6,5 % (CSP, 2024)
6,5% Kurzemes plānošanas
reģionā (CSP, 2024)
6,9 % Latvijā (CSP, 2024)

**NODARBINĀTĪBAS
LĪMENIS:**
52,2 % (CSP, 2024)
61,3 % Kurzemes plānošanas
reģionā (CSP, 2024)
64 % Latvijā (CSP, 2024)

OSTAS:
Lielās ostas – Liepāja un Ventspils
Mazās – Pāvilosta, Roja, Mērsrags
un Engure

DABAS TERITORIJAS:
34,7 % ĪADT, tajā skaitā:
2 nacionālie parki
4 jūras ĪADT

PIEKRASTES AINAVA UN KULTŪRTELPAS

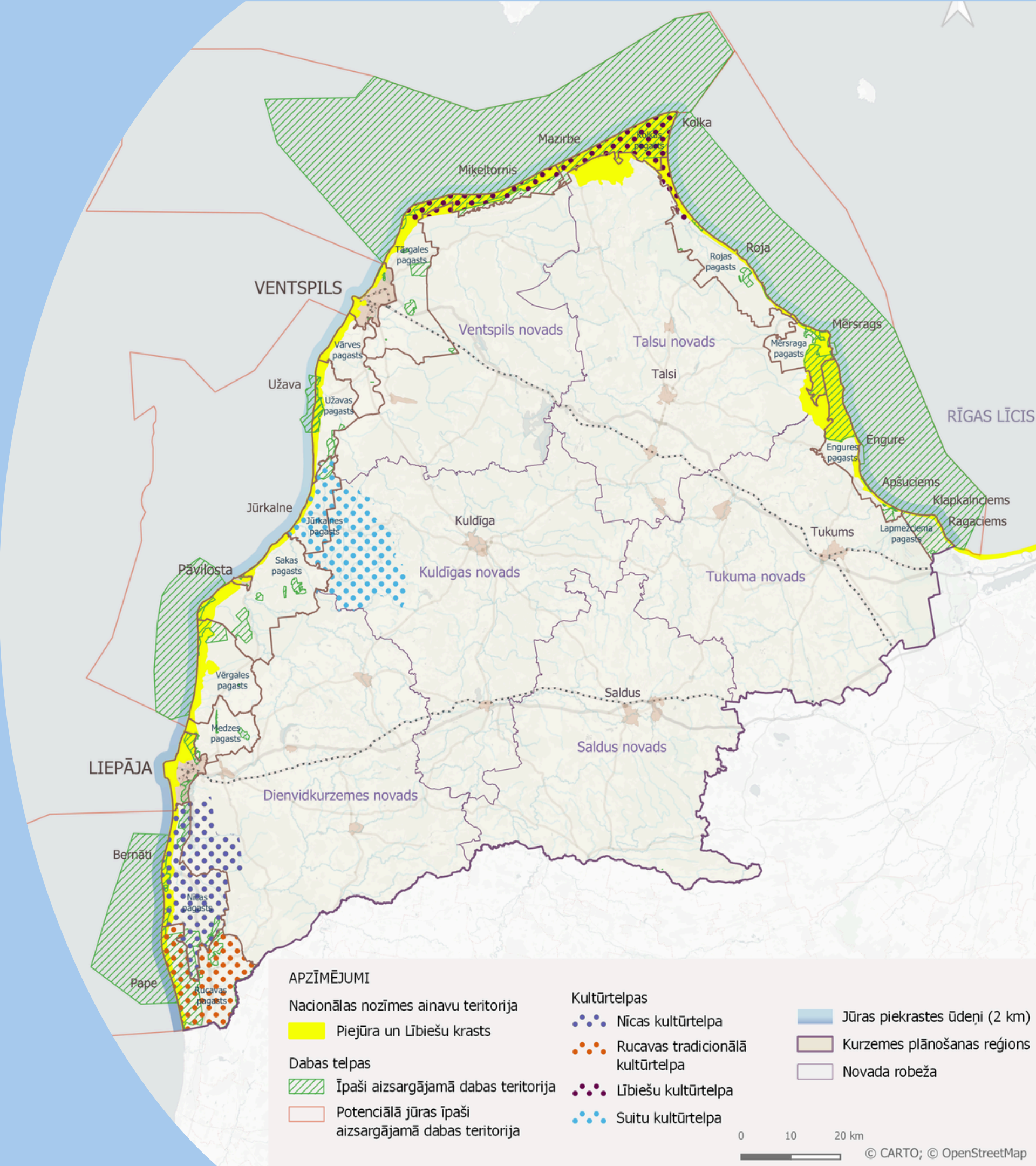
Ainavas ir unikāls piekrastes dabas un kultūras mantojuma resurss ar būtisku lomu kopienu identitātes veidošanā, tūrisma attīstībā un citos aspektos.

Piekrastes ainava Latvijas kultūras kanonā ir viena no Latvijas astoņām kanoniskajām ainavām, bet Piejūra un Lībiešu krasts ir viena no nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgām teritorijām, kas izceļ Latvijas ainavas simbolisko nozīmi un nozīmību visa Baltijas reģiona identitātei.

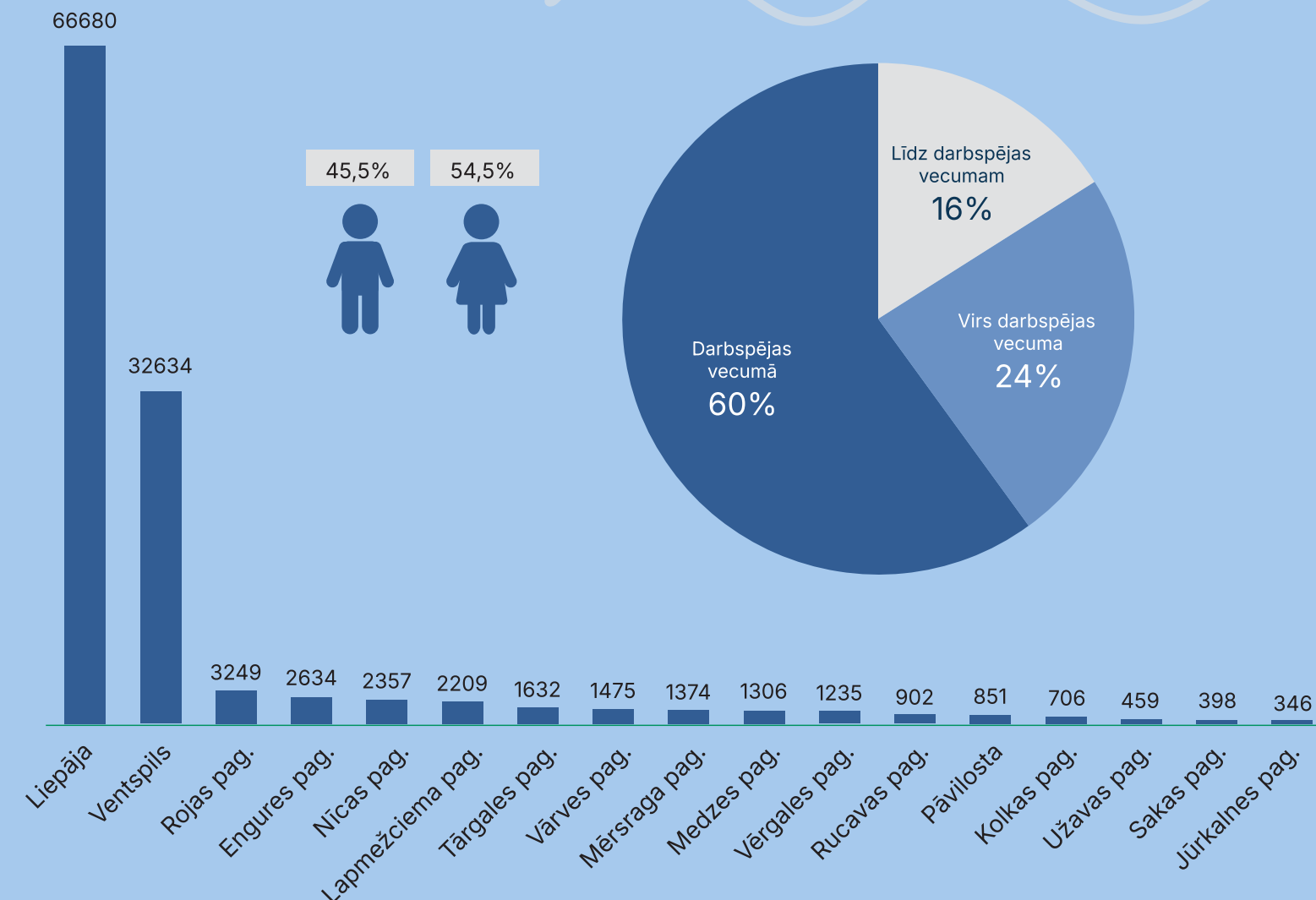
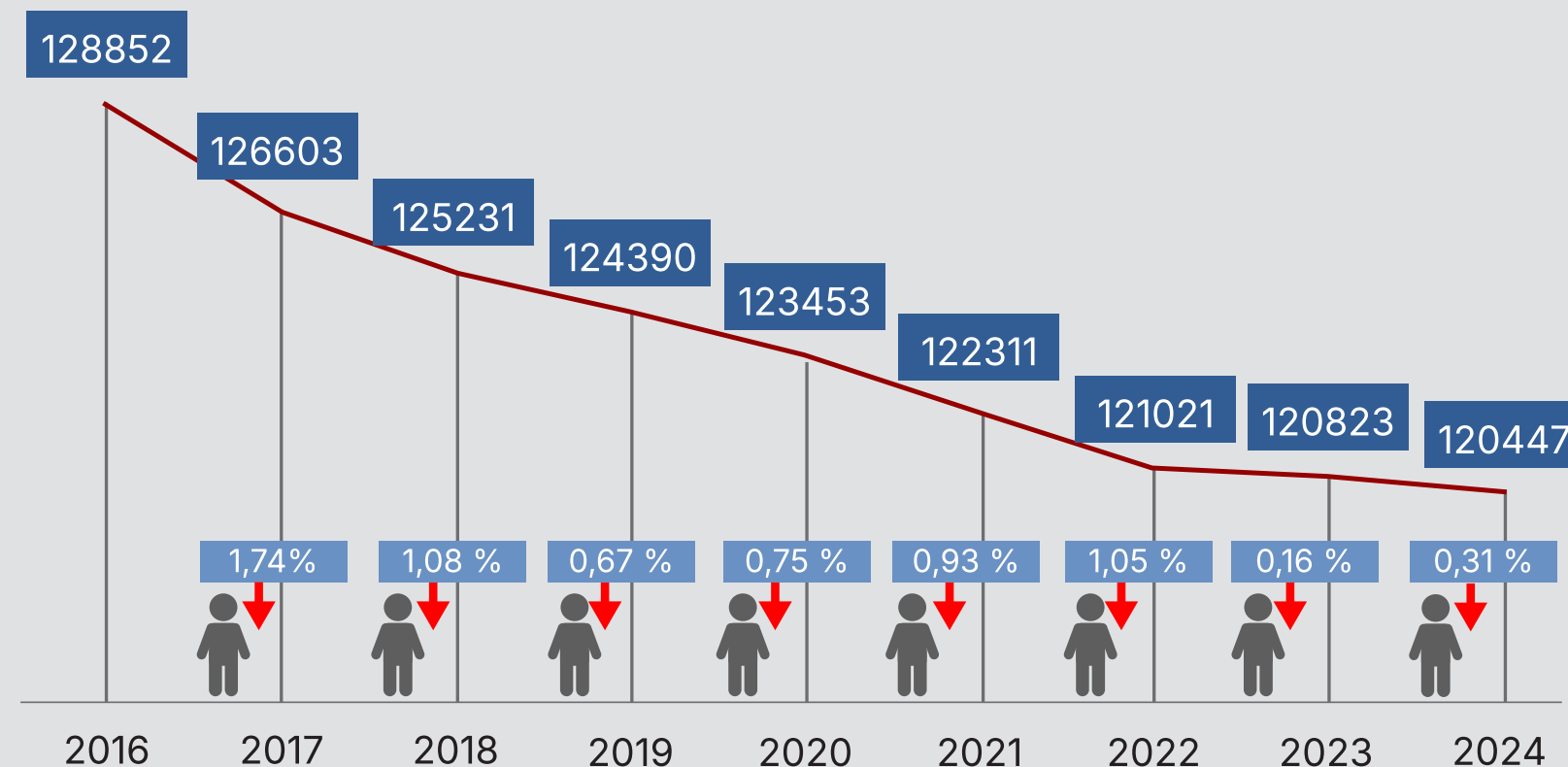

Nīcas, Rucavas tradicionālā kultūrtepa, kā arī Lībiešu un Suitu kultūrtelpa (Latvijas nemateriālais kultūras mantojums) nosaka atsevišķu piekrastes vietu identitāti.

DEMOGRĀFISKĀ SITUĀCIJA

2024. gada sākumā Kurzemes piekrastē dzīvoja 120 447 iedzīvotāji, kas veido 43,8 % no Kurzemes reģiona iedzīvotāju skaita un 6,43 % Latvijas kopējā iedzīvotāju skaita.

Ņemot vērā līdzšinējo iedzīvotāju skaita samazināšanās tendenci, kas atbilst vispārējai Latvijas demogrāfiskajai lejupslīdei, prognozējams, ka līdz 2050. gadam iedzīvotāju skaits Kurzemes plānošanas reģionā varētu samazināties par ~27 827 iedzīvotājiem jeb 23,2 %.

VIDES RISKI UN KLIMATA PĀRMAIŅU IETEKME

Temperatūras izmaiņas:

- Gada vidējā gaisa temperatūra turpinās paaugstināties.
- Gaisa temperatūras izmaiņas palielinās veģetācijas periodu ilgumu, atstās ietekmi uz dažādām ekosistēmām, tūrisma attīstību un citām jomām.

Erozija un krasta līnijas izmaiņas:

- Būtiska krasta līnijas atkāpšanās ar ātrumu 1,6-3,0 m/gadā konstatēta 10 km joslā, kas ietver Bernātu ragu, Jūrkalni, Melnragu, Staldzeni un Kolkas ragu . Krasta erozija (vairāk kā 2 m/gadā) konstatēta arī, piemēram, Bernātos, Ziemupē, Pāvilostā, Labragā, Jūrkalnē, Ventspilī, pie Ovišu raga u. c.
- Teritorijas, kurās nākotnē sagaidāma būtiska krasta atkāpšanās, ir Jūrkalne, Strante, Šķēde, Bernāti un Labrags.

Klimata pārmaiņas būtiski ietekmē apbūvi, ostu darbību u. c., un to radītie riski prasa pielāgošanās stratēģijas, lai nodrošinātu būvju drošību un ilgtspēju.

Klimata pārmaiņas ietekmē bioloģisko daudzveidību. Iespējamās izmaiņas piekrastes ekosistēmās, tostarp jaunu sugu ienākšana, īpaši aizsargājamo biotopu platību samazināšanās utt. Pieaug dažādu invazīvo sugu izplatība.

Plūdi un gruntsūdens līmeņa izmaiņas:

- Jūras līmeņa celšanās rada applūšanas risku zemajās teritorijās pie piejūras baseina upēm. Vislielākās jūras līmeņa izmaiņas skars Liepāju, Liepājas ezeru un apkārtni, Pāvilostu, Sakas upi, Papi, Papes ezeru, Ventspili, Ventas upi, Mērsragu, Engures ezeru un tā apkārtni.
- Paaugstināts nokrišņu daudzums ietekmē arī gruntsūdens līmeni. Gruntsūdens līmeņa izmaiņas skars Engures, Mērsraga, Kolkas, Liepājas apkārtni, Karostu, Pāvilostu, Jūrkalni, Ventspils piekrasti (pie Būšnieku ezera), Slīteres Nacionālā parka teritorijas, Šķēdi un Tosmāres ezeru.

SOCIĀLEKONOMISKĀ SITUĀCIJA

Liepājā ir visaugstākais uzņēmējdarbības īpatsvars, sasniedzot ~32 %.
Starp novadiem augstākais rādītājs ir Tukuma novadam (18 %).
Visvairāk uzņēmumu (līdz 3200) atrodas Liepājā, vismazāk (ne vairāk par 500) – Dienvidkurzemes novadā un Pāvilostā.
Vidējie mēneša bruto ienākumi uz vienu nodarbināto piekrastē 2021. gadā bija 1 050 eiro, kas ir par 12 % zemāki nekā Latvijas vidējais rādītājs — 1 190 eiro. Augstākais vidējais ienākumu līmenis ir Tukuma novadā un Liepājā, zemākais – Dienvidkurzemes, Ventspils novadā un Pāvilostā.
Nodarbinātības līmenis piekrastē ir 52,2 %, kas ir par 0,1 % zemāks nekā KPR rādītājs un par 2,4 % zemāks nekā Latvijas vidējais rādītājs.
Bezdarba līmenis piekrastē sasniedz 6,5 %, kas ir par 0,1 % augstāks nekā KPR un par 0,5 % pārsniedz Latvijas vidējo rādītāju.

Liepāja un Ventspils ir vadošie attīstības centri uzņēmējdarbības veicināšanā un nodrošina augstākus ienākumus. Vienlaikus emigrācija un iedzīvotāju novecošanās rada izaicinājumus gan sociālo pakalpojumu nodrošināšanā, gan darba spēka pieejamībā.

Zemāki ienākumi ir saistīti ar ekonomikas struktūru, kur dominē nozares ar zemāku pievienoto vērtību (tai skaitā zvejniecība un sezonālais tūrisms).

1. tabula. Salīdzinājums ar Kurzemes reģionu un Latvijas kopumā. Datu avots: CSP8, 2021/2024

Rādītājs	Plānojuma teritorija*	KPR	Latvija
Augstāko izglītību ieguvušie	24%	28%	34%
Vidējie mēneša bruto ienākumi	1050 €	1120 €	1190 €
Nodarbinātības līmenis (2024. gada dati)	52,2 %	52,3%	54,6 %
Bezdarba līmenis (2024. gada dati)	6,5 %	6,4 %	6%

*Vidējais rādītājs valstspilsētu/novadu griezumā (dati nav pieejami pagastu griezumā)

PIEKRASTES APMEKLĒTĪBA

Saskaņā ar Piekrastes novērtējumu galvenā piekrastes apmeklētāju plūsma ir konstatēta Kolkā, Liepājā, Ventspilī un Jūrkalnē.

Kurzemes reģiona piekrasti galvenokārt apmeklē Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Vācijas un Somijas tūristi.

Latvijas rezidenti ir dominējošā apmeklētāju grupa Kurzemes reģiona piekrastē – vairāk nekā 58 % no visiem nakšņojumiem veido vietējie ceļotāji.

No ārvalstu tūristiem vislielākais īpatsvars ir no Lietuvas (18,6 % no nakšņojošajiem tūristiem Kurzemes piekrastē). Lietuviešu tūristi apmeklē galvenokārt Dienvidkurzemes piekrasti (Pāvilosta, Bernāti, Jūrkalne un Pape), bet vēlamais galamērķis ir arī Ventspils un Liepāja (izvēlas kūrorta un aktīvās atpūtas iespējas).

Lai arī laika periodā no 2019. līdz 2023. gadam prioritāri attīstāmajās vietās bija vērojams apmeklējuma kritums, kopējās tūrisma attīstības tendences liecina par stabilu tūrisma pieaugumu no Rietumeiropas un Ziemeļvalstīm, kā arī pieaugošu interesi par Kurzemes ekotūrismu un piekrastes maršrutiem.

4. tabula. Vērtētais apmeklējumu skaits gadā prioritāri attīstāmajās vietās un apmeklējuma tendence, piemēri

Pašvaldība, attīstāmā vieta	2019. gads	2023. gads	Tendence
Rucavas pagasts, Papes centrs	68 000	32 774	↓ - 52 %
Nīcas pagosts, Bernāti	24 000	24 372	↑ +2 %
Pāvilosta	106 000	52 463	↓ -51 %
Kolkas pagasts, Kolkasrags	69 000	61800	↓ - 11 %
Kolkas pagasts, Mazirbe	19 500	11402	↓ -42 %
Mēsraga pagasts, Mēsrags	28 000	52 347	↑ + 47 %
Engures pagasts, Klapkalnciems	48 000	21884	↓ - 55 %

JŪRAS UN PIEKRASTES PLĀNOŠANA

Piekraustes attīstībā tiek piemēroti trīs pārvaldības līmeņi: nacionālais, reģionālais un vietējais, un tā ietver dažādas jomas jeb sektorus (vide, daba, zvejniecība, enerģētika, drošība u. c.).

Latvijas jūras ūdeņi – Latvijas Republikas iekšējie jūras ūdeņi, teritoriālās jūras un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņi

Jūras piekrastes ūdeņi – jūras akvatorija 2 km attālumā no krasta līnijas

Jūras krasta līnija – robeža starp jūras piekrastes sauszemes daļu un jūras piekrastes ūdeņiem normālā stāvoklī, kas ir būtiska arī vietējo pašvaldību administratīvo robežu noteikšanai

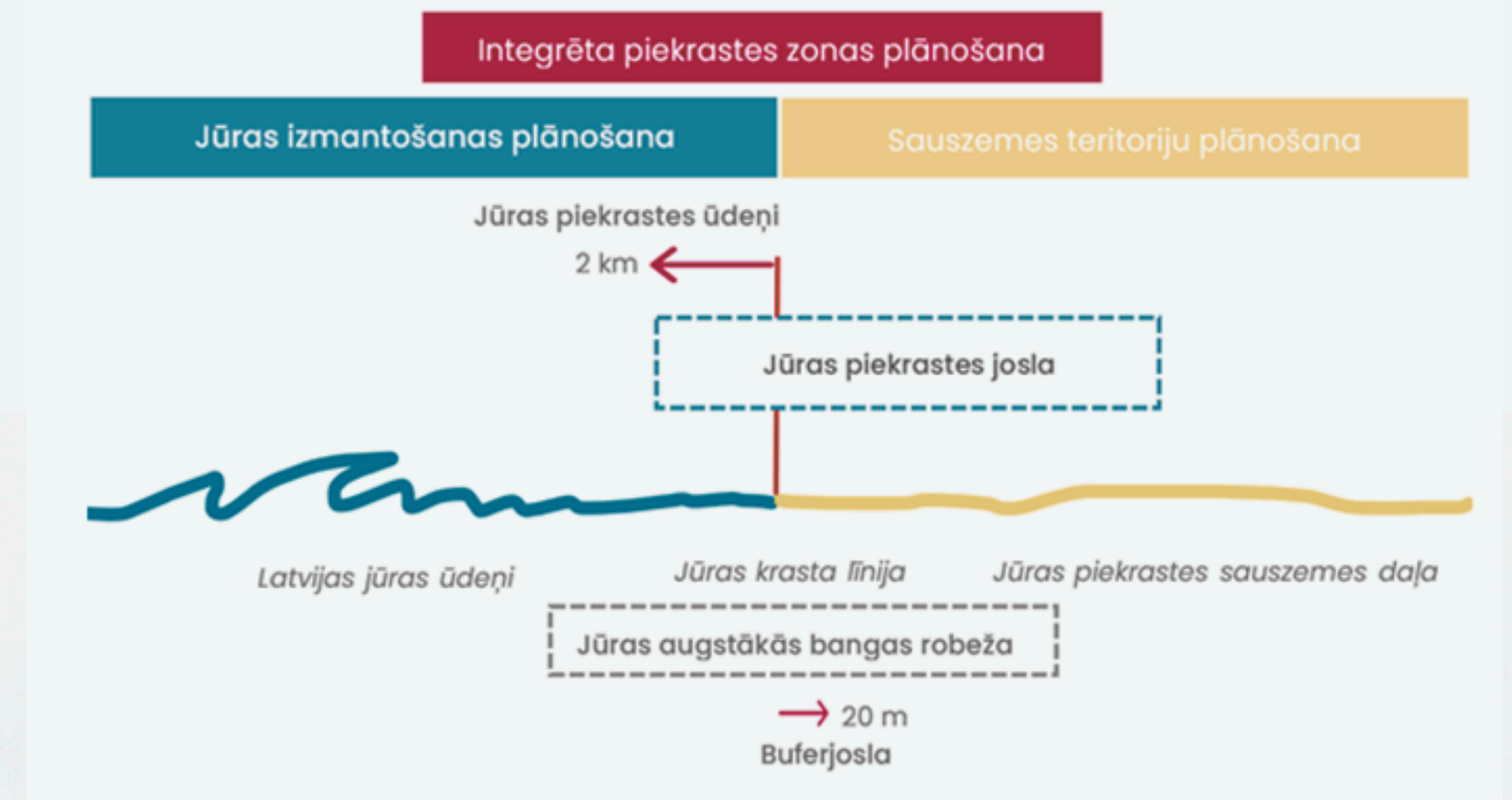
Jūras piekrastes josla – teritorija, kurā ietilpst gan jūras piekrastes ūdeņi, gan jūras piekrastes sauszemes daļa jeb pludmale

Jūras piekrastes sauszemes daļa – teritorija starp jūras krasta līniju un vietu, kuru sasniedz jūras augstākās bangas

Buferjosla – 20 metru plata josla no jūras augstākās bangas robežas uz sauszemes pusi. Tā ir potenciālu reljefa izmaiņu zona, kas var tikt ietekmēta starp jūras augstākās bangas robežas aktualizācijas periodiem

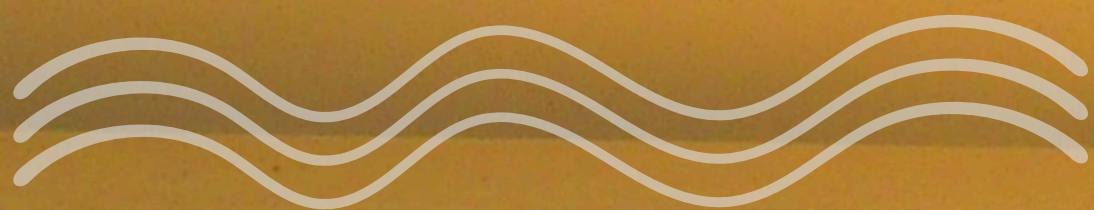
Jūras augstākās bangas robeža – noteikta līnija, līdz kurai var notikt viļņu iedarbība uz jūras krasta reljefu. Šī līnija ir uzskatāma arī par jūras piekrastes joslas robežu

Laba pārvaldība balstās uz efektīvu un koordinētu sadarbību starp dažādiem iesaistītajiem partneriem, tostarp pašvaldībām, nozaru ministrijām un to pakļautības institūcijām, uzņēmējiem, zemes īpašniekiem, vietējām kopienām un nevalstiskajām organizācijām.

INFORMĀCIJA KURZEMES PIEKRASTES PAŠVALDĪBU GRIEZUMĀ

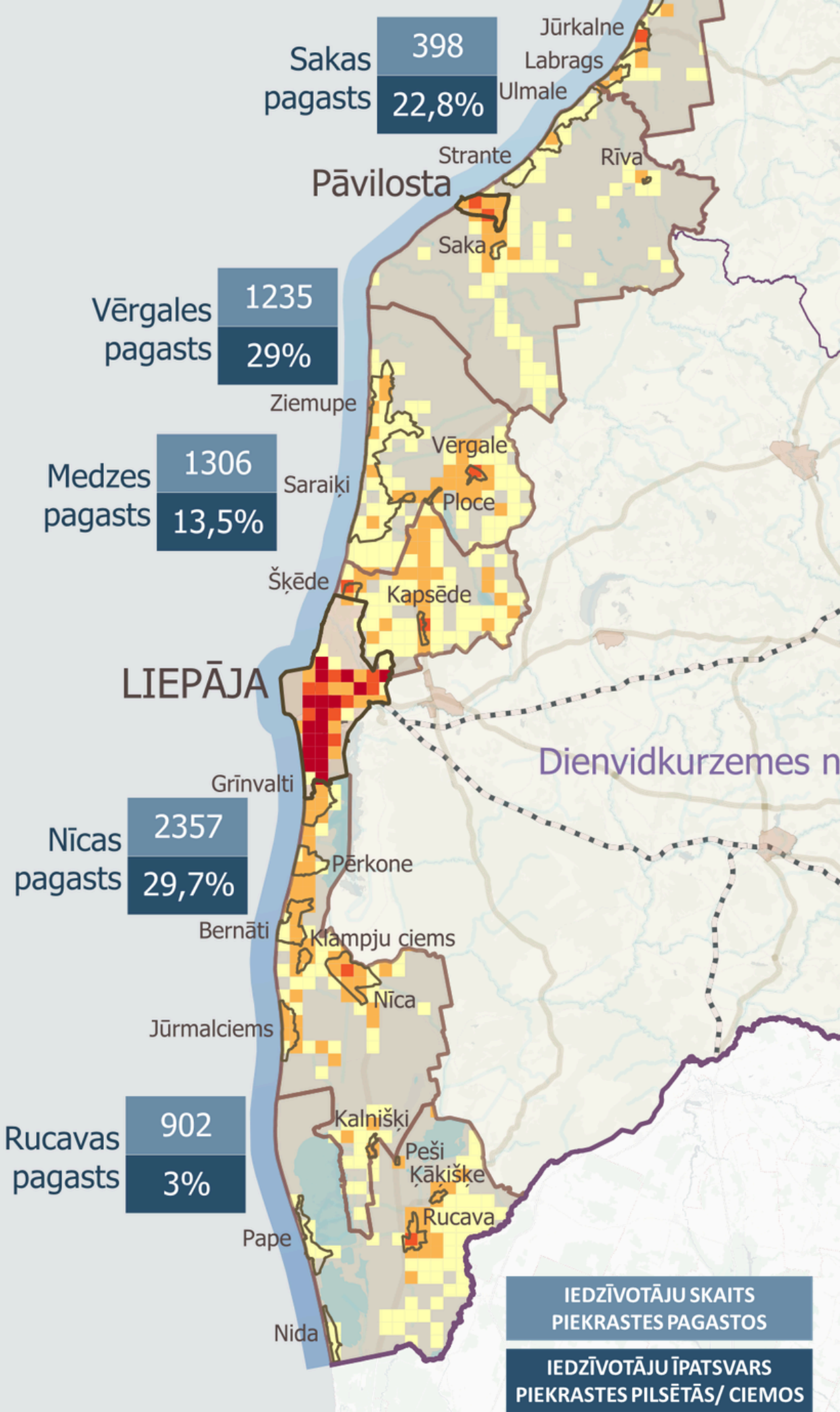

Demogrāfiskās situācijas raksturojums

Dienvidkurzemes novads

Iedzīvotāju skaita izmaiņas piekrastes pagastos un pilsētā:

Pilsēta/pagasts	Iedzīvotāju skaits 2016. gada sākumā	Iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā	Izmaiņas, %
Rucavas pagasts	1037	902	-13,0
Nīcas pagasts	2500	2357	-5,72
Medzes pagasts	1351	1306	-3,33
Vērgales pagasts	1255	1235	-1,6
Sakas pagasts	470	398	-15,32
Pāvilosta	985	851	-13,6

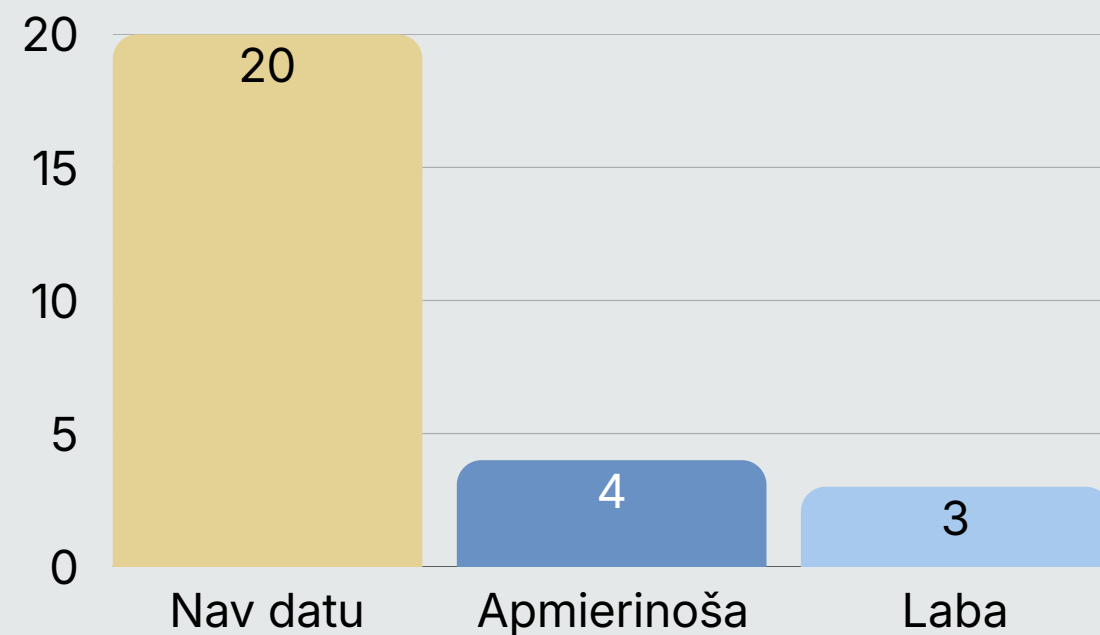

Piekļuves vietas jūrai

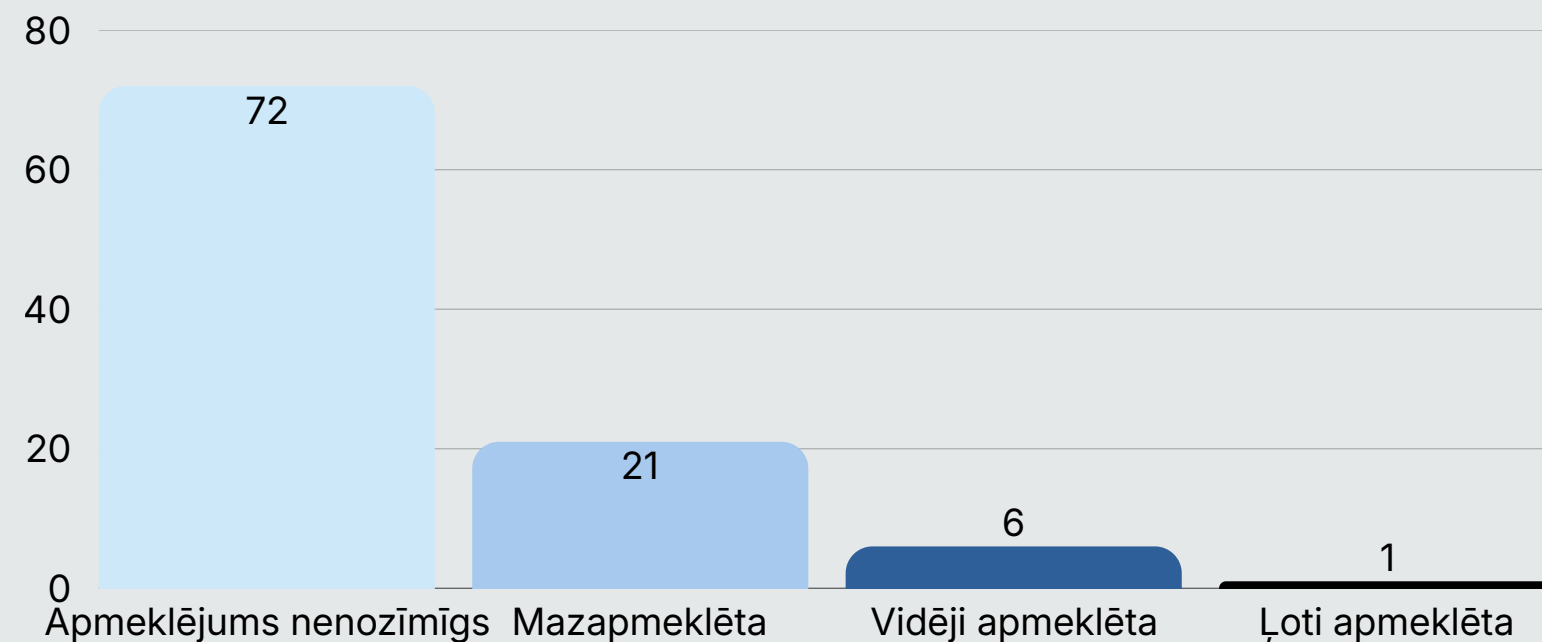
Dienvidkurzemes novads

Esošas piekļuves vietas jūrai – 27

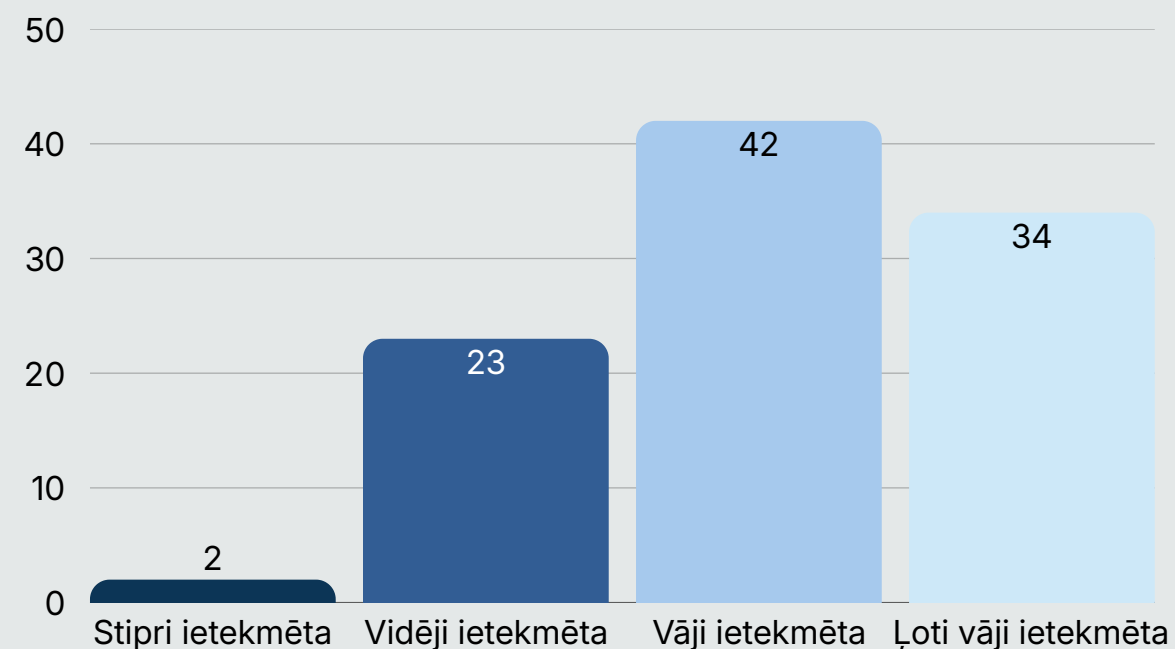
Noeju uz jūru infrastruktūras stāvokļa novērtējums*

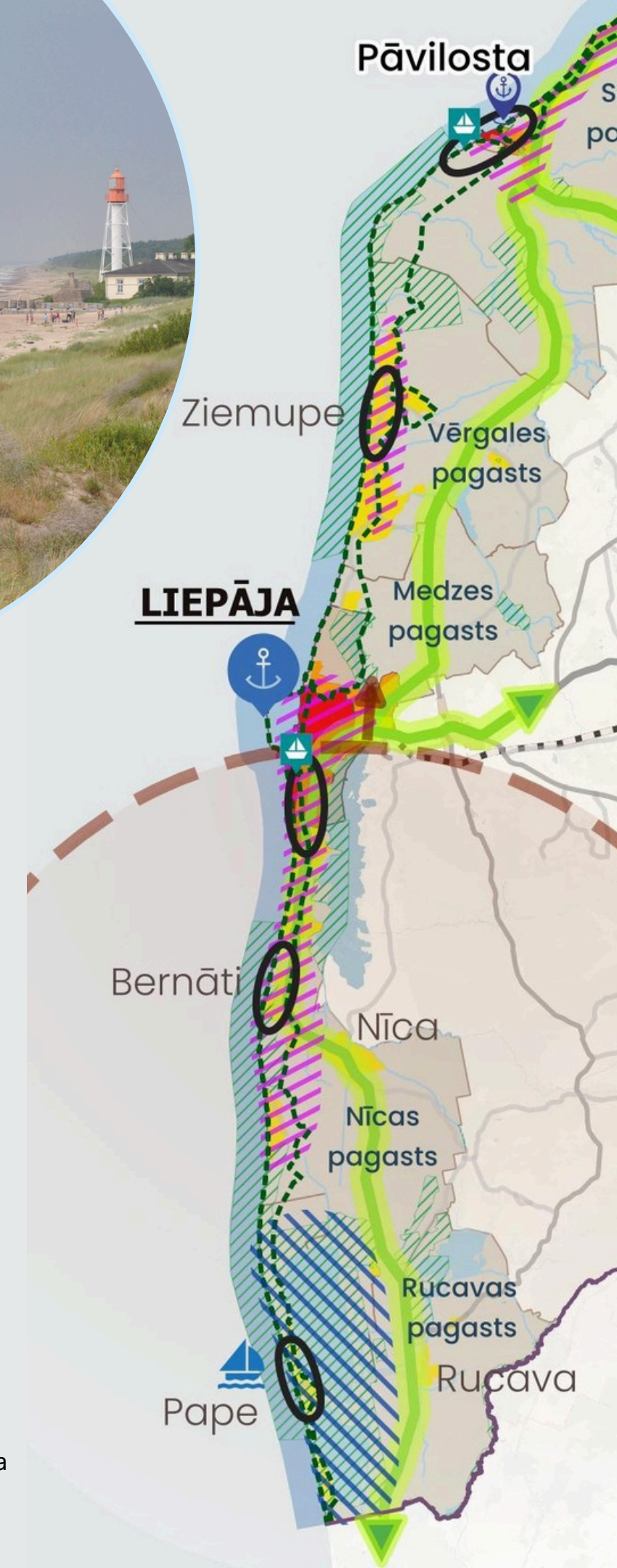
Apmeklētības intensitāte (% , 2023. g.)*

Antropogēnās slodzes ietekme uz veģetāciju (% , 2023. g.)*

*Avots: VARAM izstrādāta interaktīva lietotne "Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas rīks"

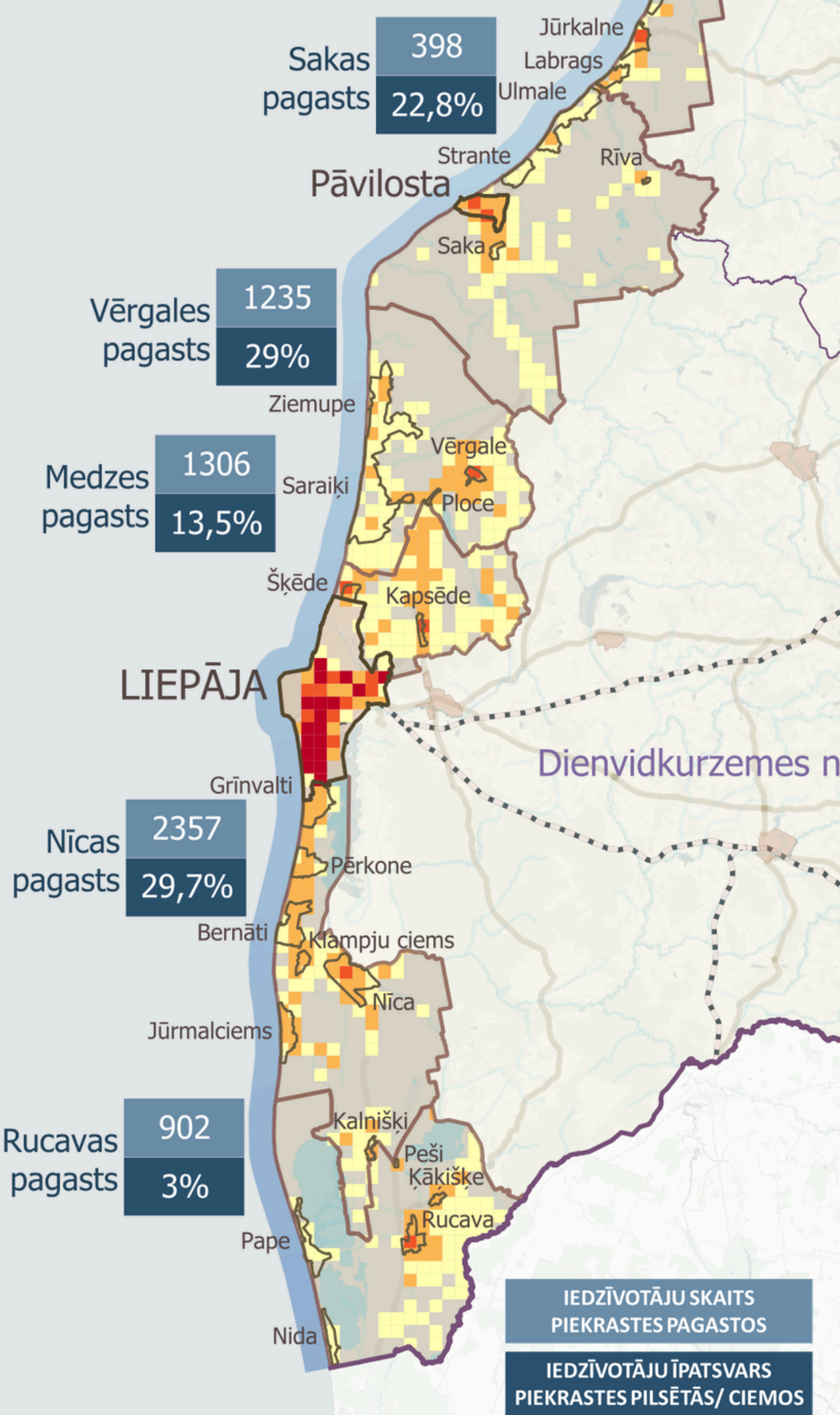

Demogrāfiskās situācijas raksturojums

Liepājas valstspilsēta

Iedzīvotāju skaita izmaiņas valstspilsētā:

Pilsēta/pagasts	Iedzīvotāju skaits 2016. gada sākumā	Iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā	Izmaiņas, %
Liepāja	70 228	66 680	-5,05

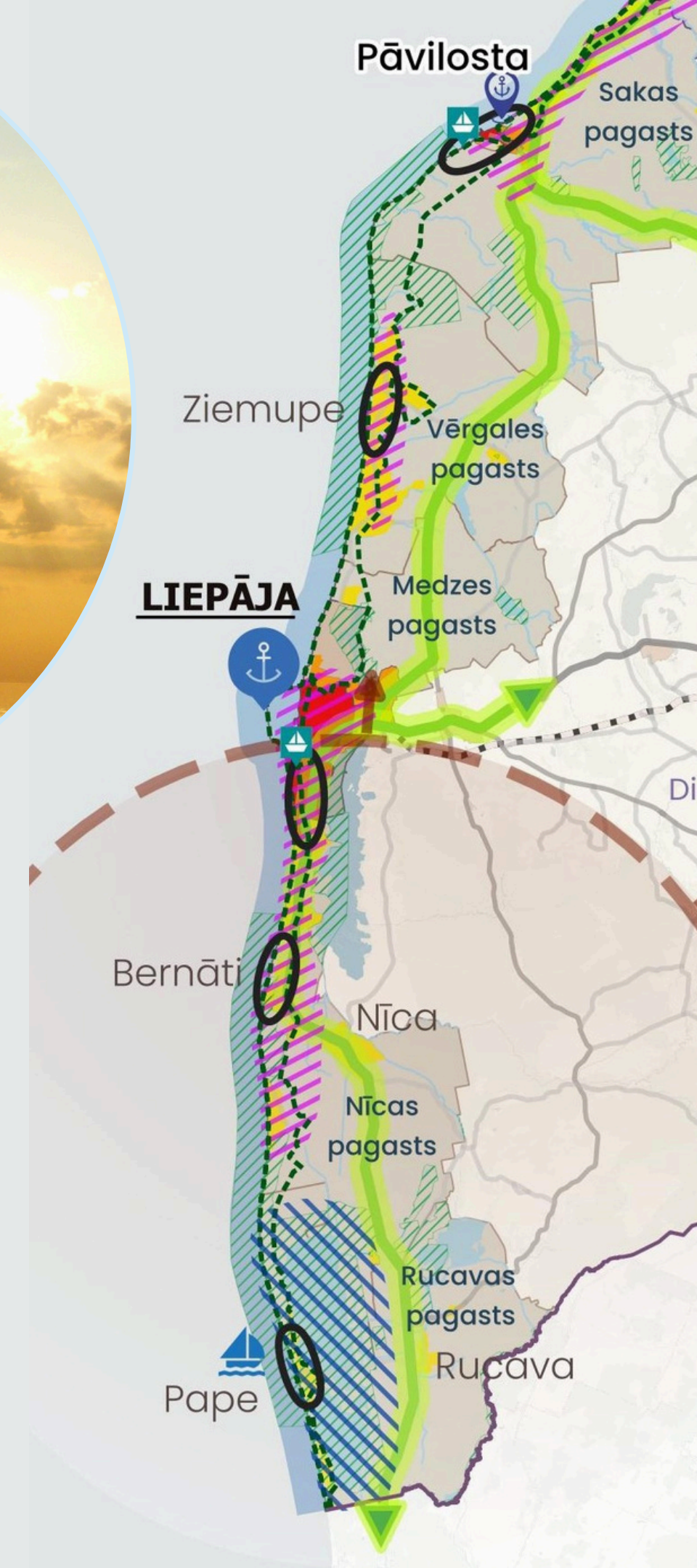
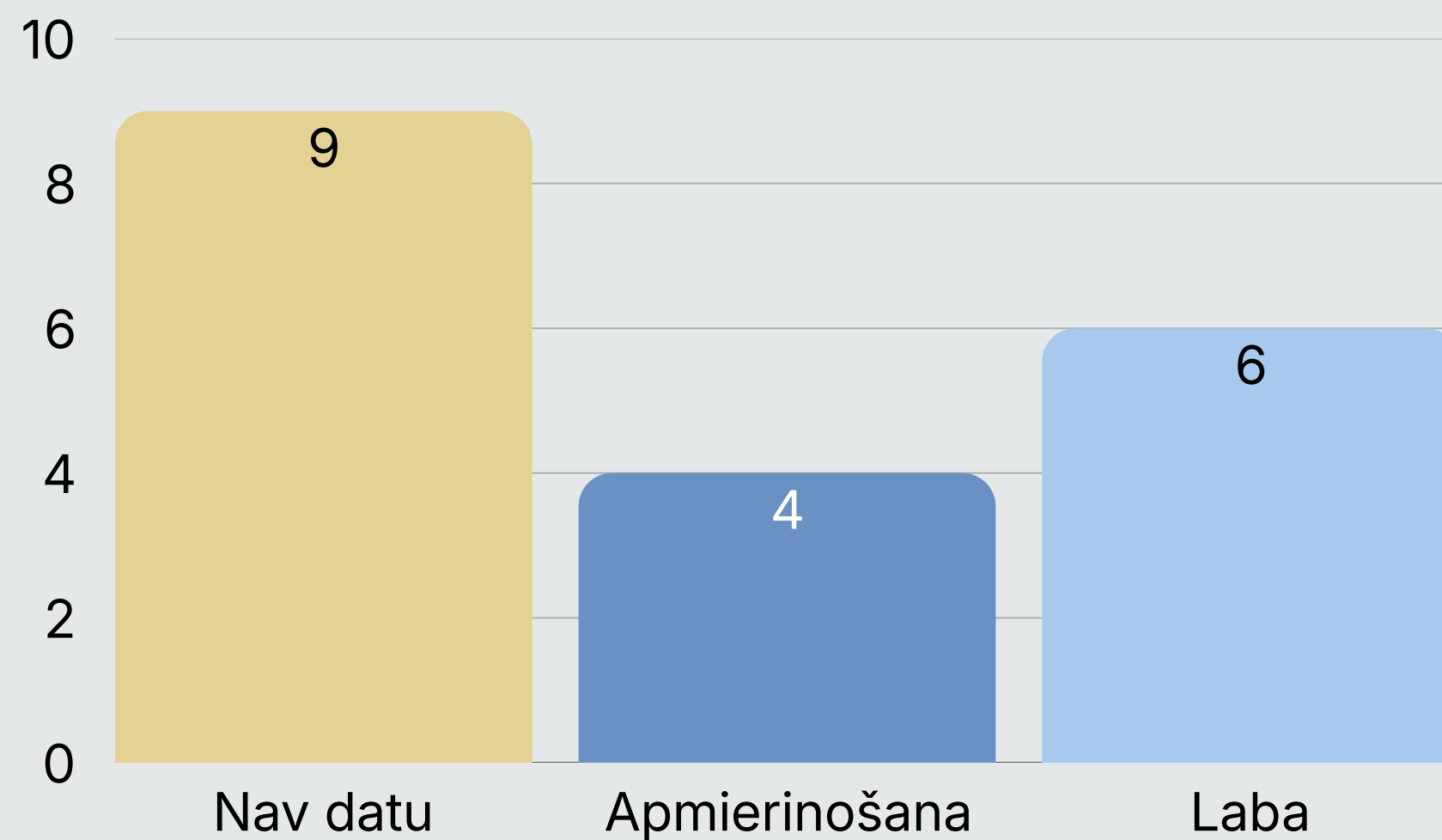

Piekļuves vietas jūrai

Liepājas valstspilsēta

Esošas piekļuves vietas jūrai – 19

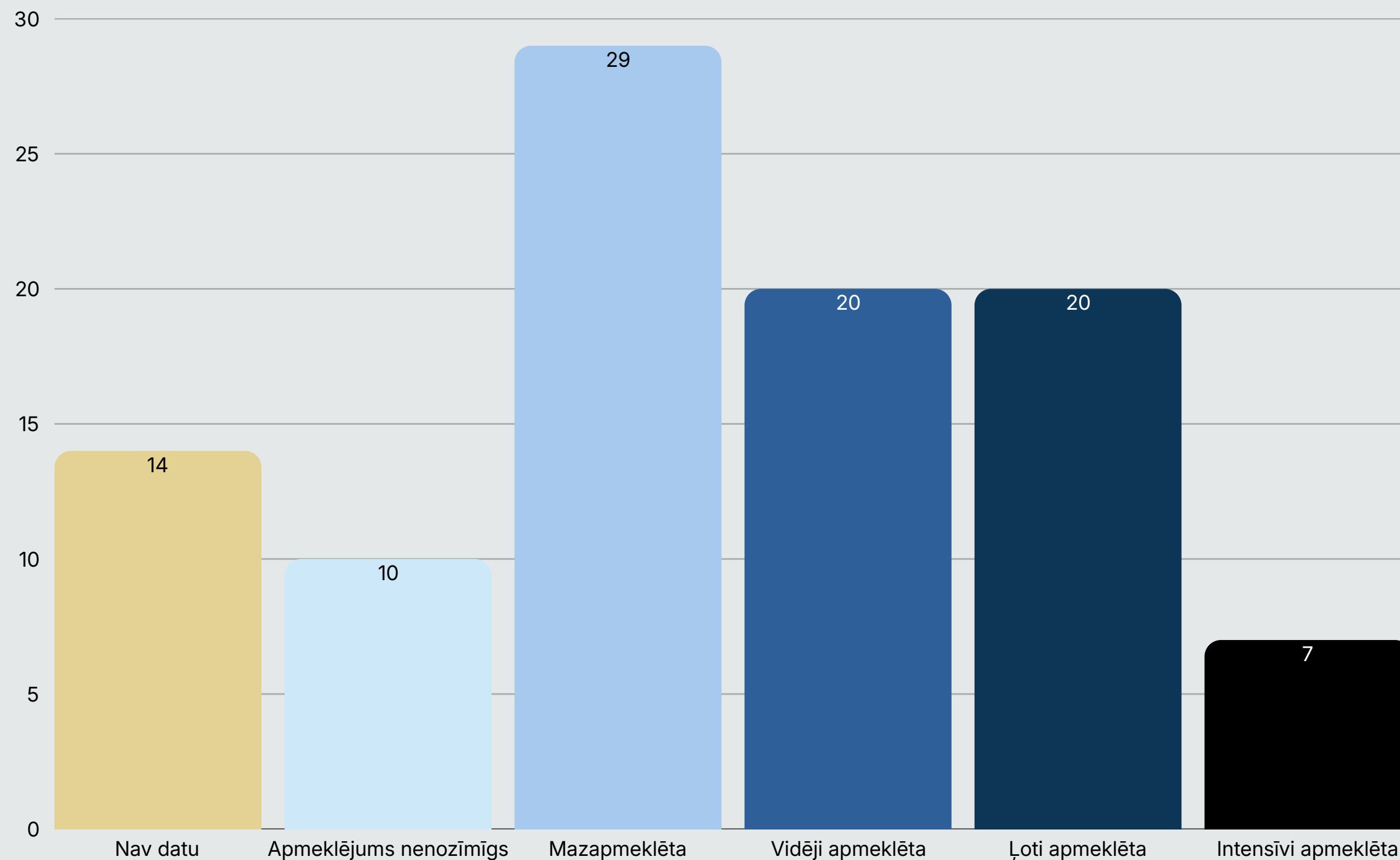
Noeju uz jūru infrastruktūras stāvokļa novērtējums*

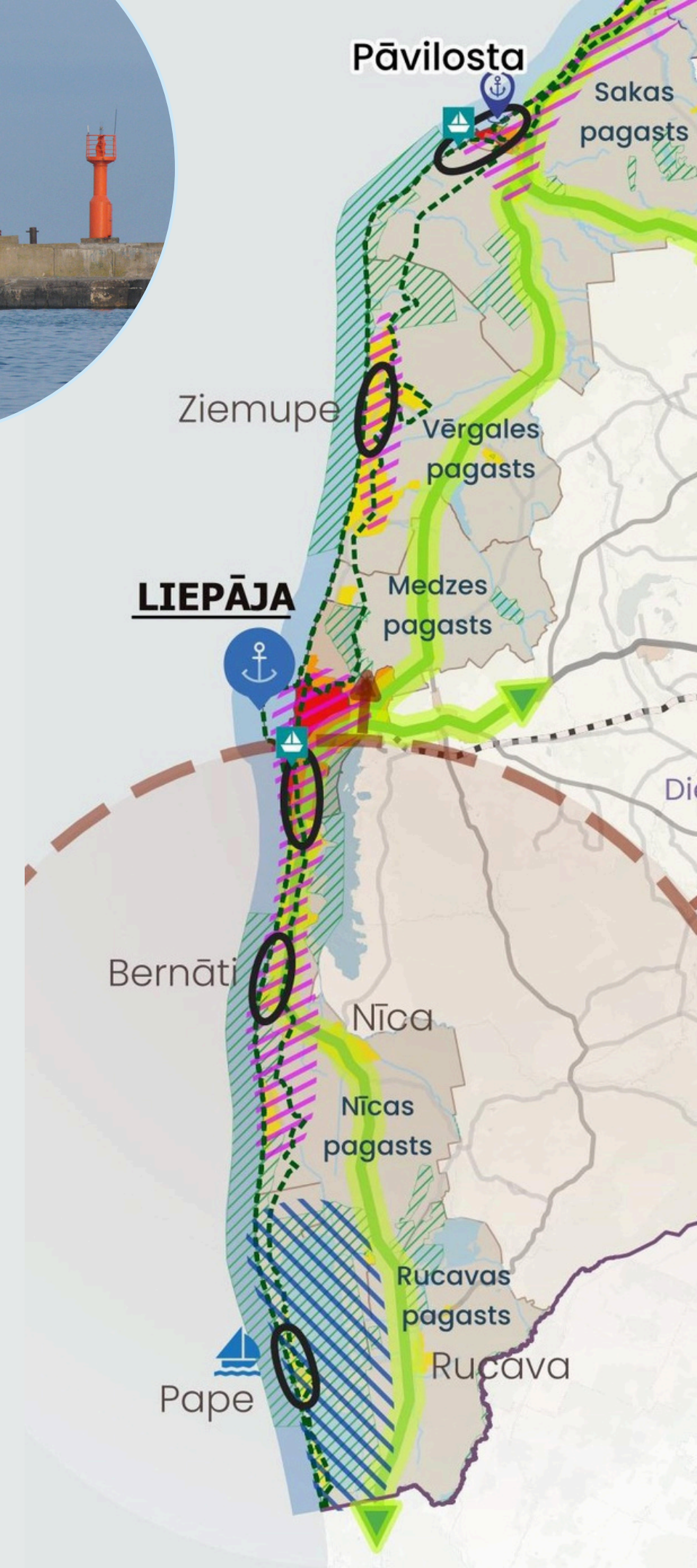
Piekļuves vietas jūrai

Liepājas valstspilsēta

Apmeklētības intensitāte (% , 2023.g.)*

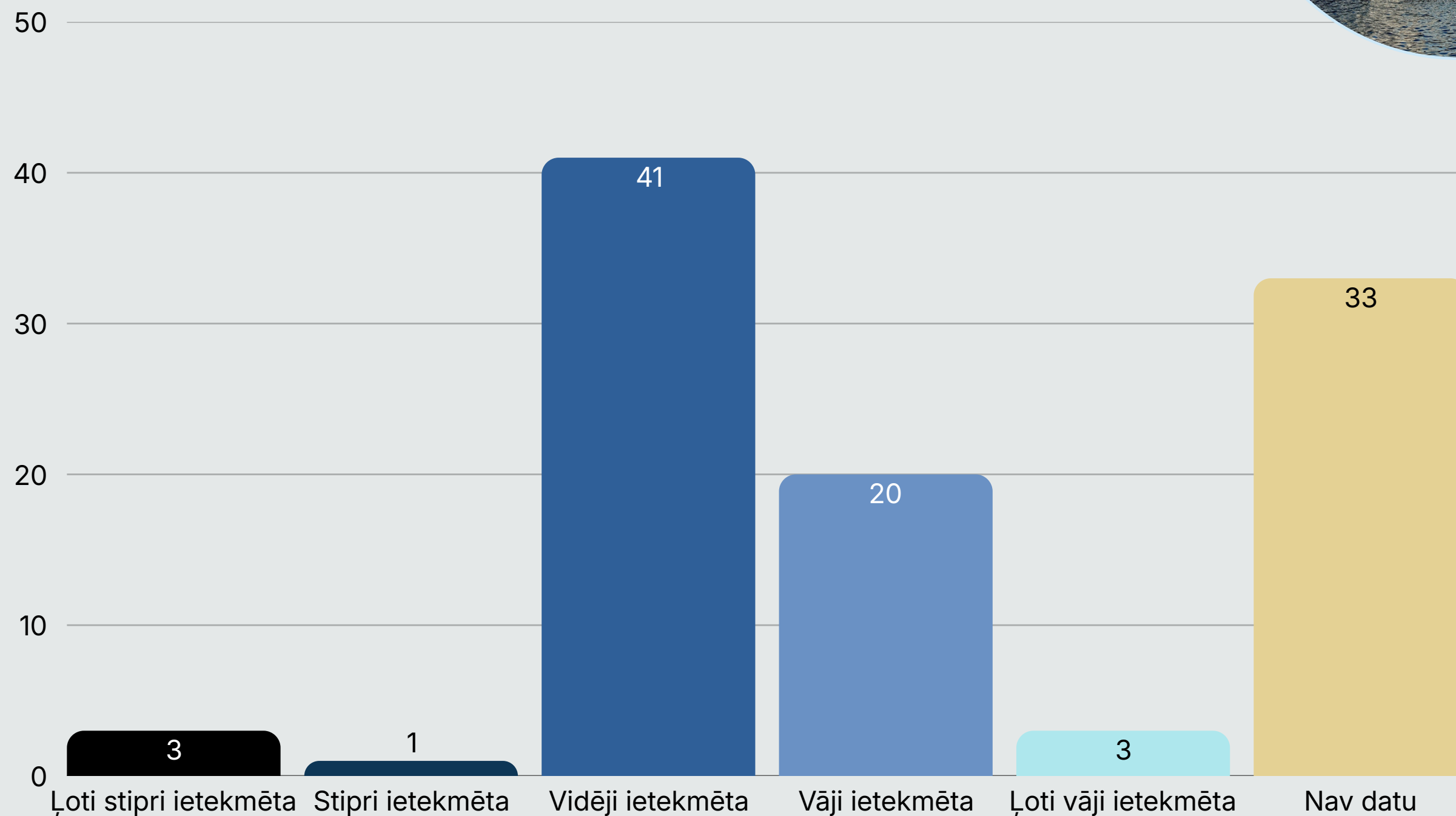
Avots: VARAM izstrādāta interaktīva lietotne "Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas rīks"

Piekļuves vietas jūrai

Liepājas valstspilsēta

Antropogēnās slodzes ietekme uz veģetāciju (% , 2023. g.)*

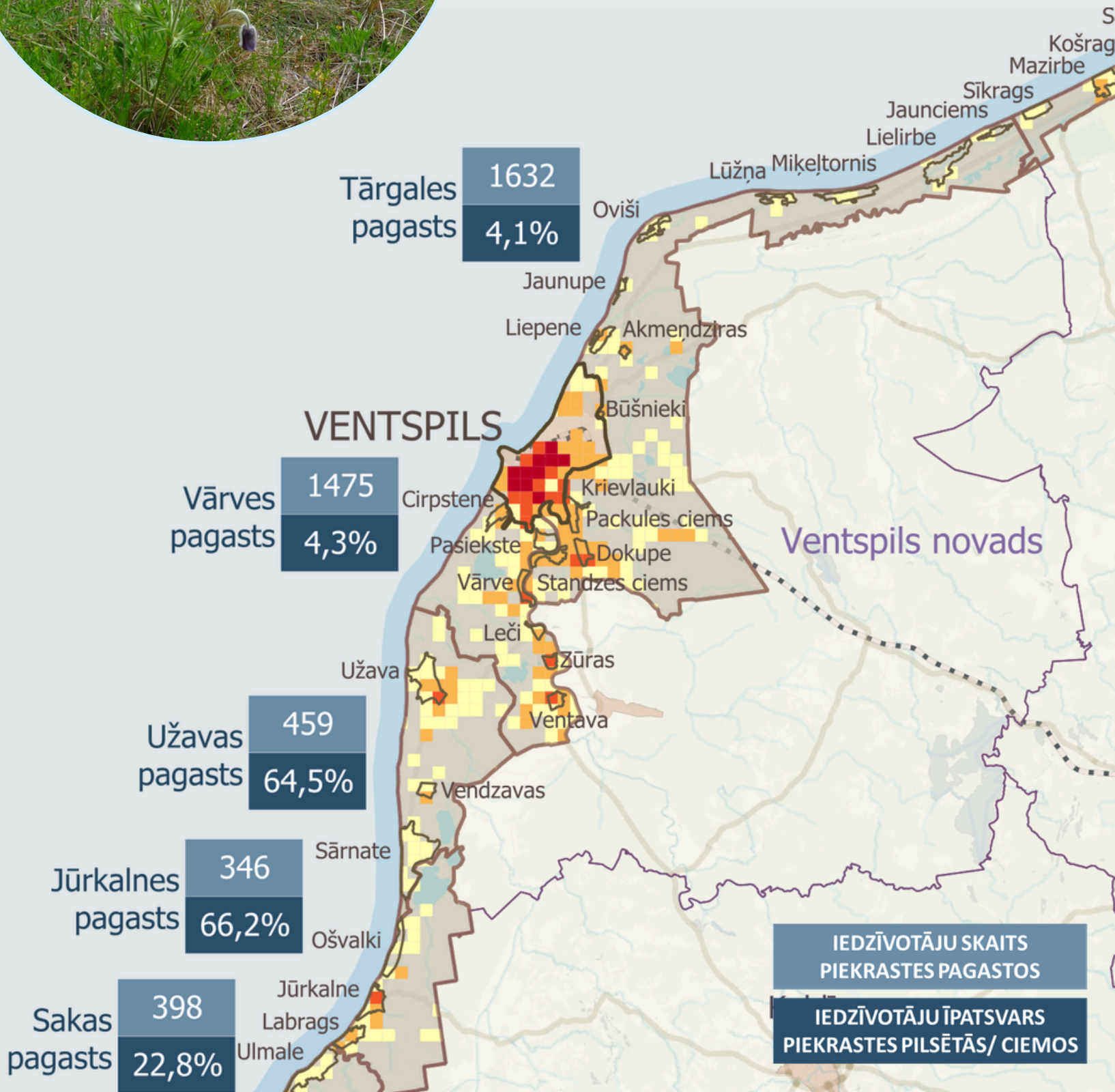

Demogrāfiskās situācijas raksturojums

Ventspils novads

Iedzīvotāju skaita izmaiņas piekrastes pagastos:

Pilsēta/pagasts	Iedzīvotāju skaits 2016. gada sākumā	Iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā	Izmaiņas, %
Jūrkalnes pagasts	327	346	+ 5,81
Uzavas pagasts	544	459	-15,63
Vārves pagasts	1618	1475	-8,83
Tārgales pagasts	1705	1632	-4,28

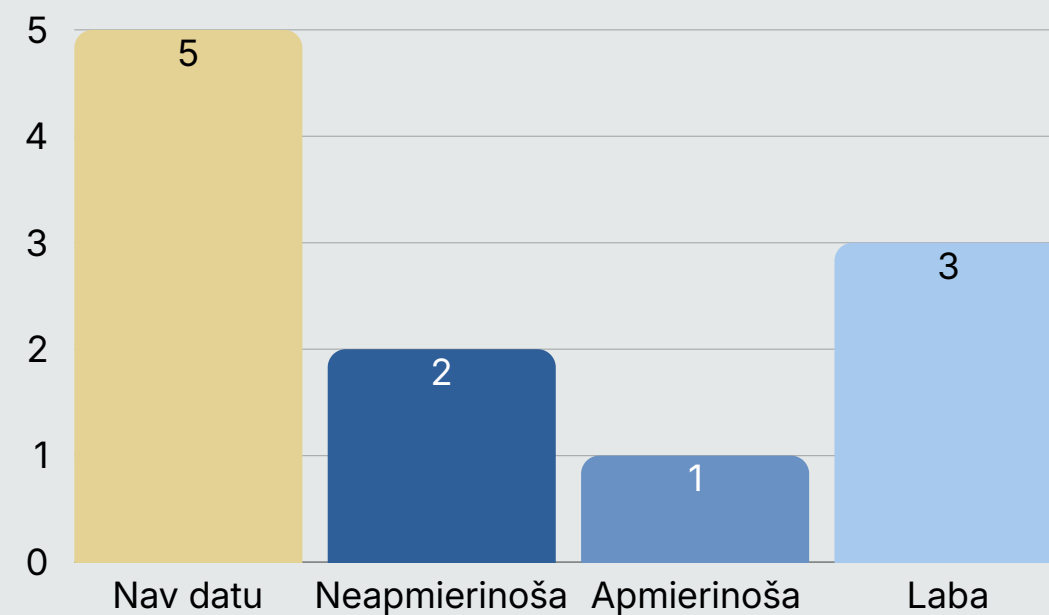

Piekļuves vietas jūrai

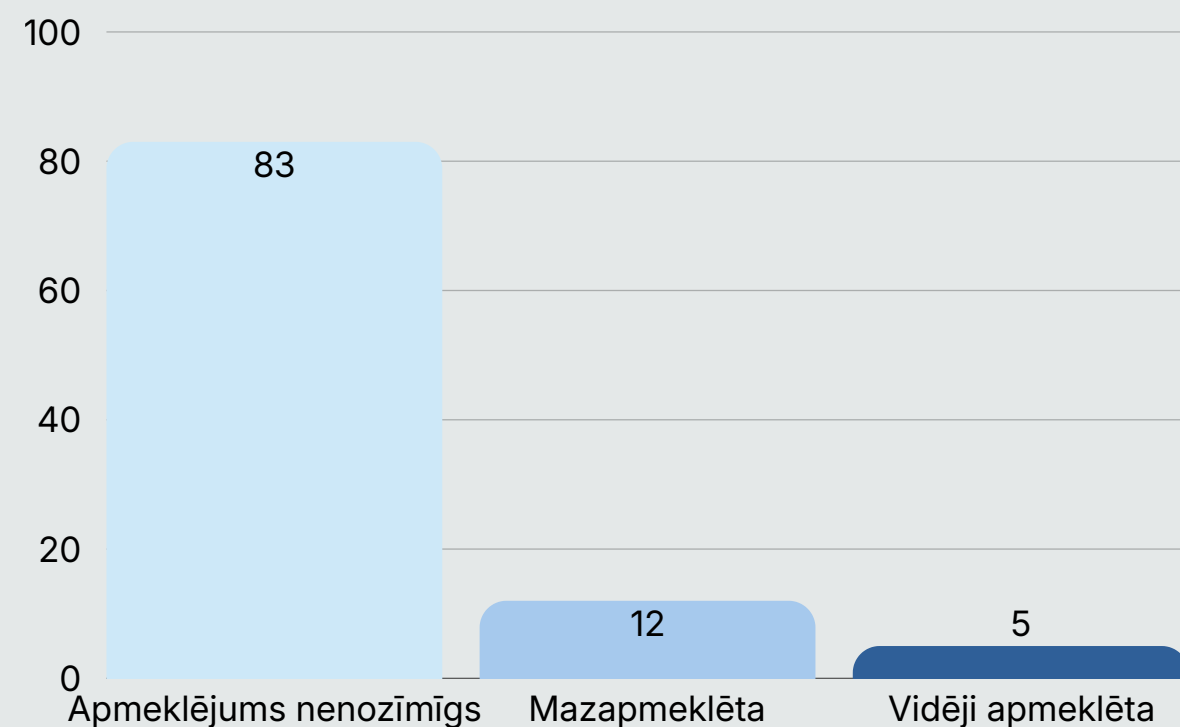
Ventspils novads

Esošas piekļuves vietas jūrai – 11

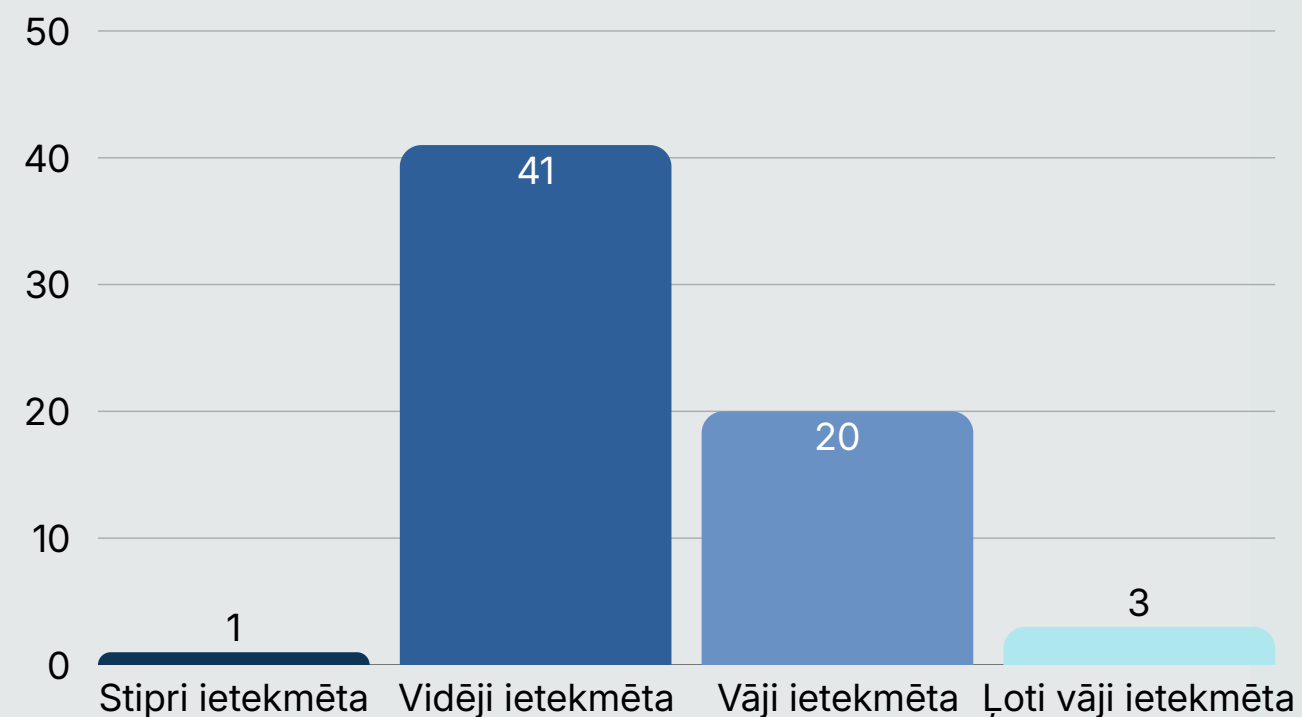
Noeju uz jūru infrastruktūras stāvokļa novērtējums*

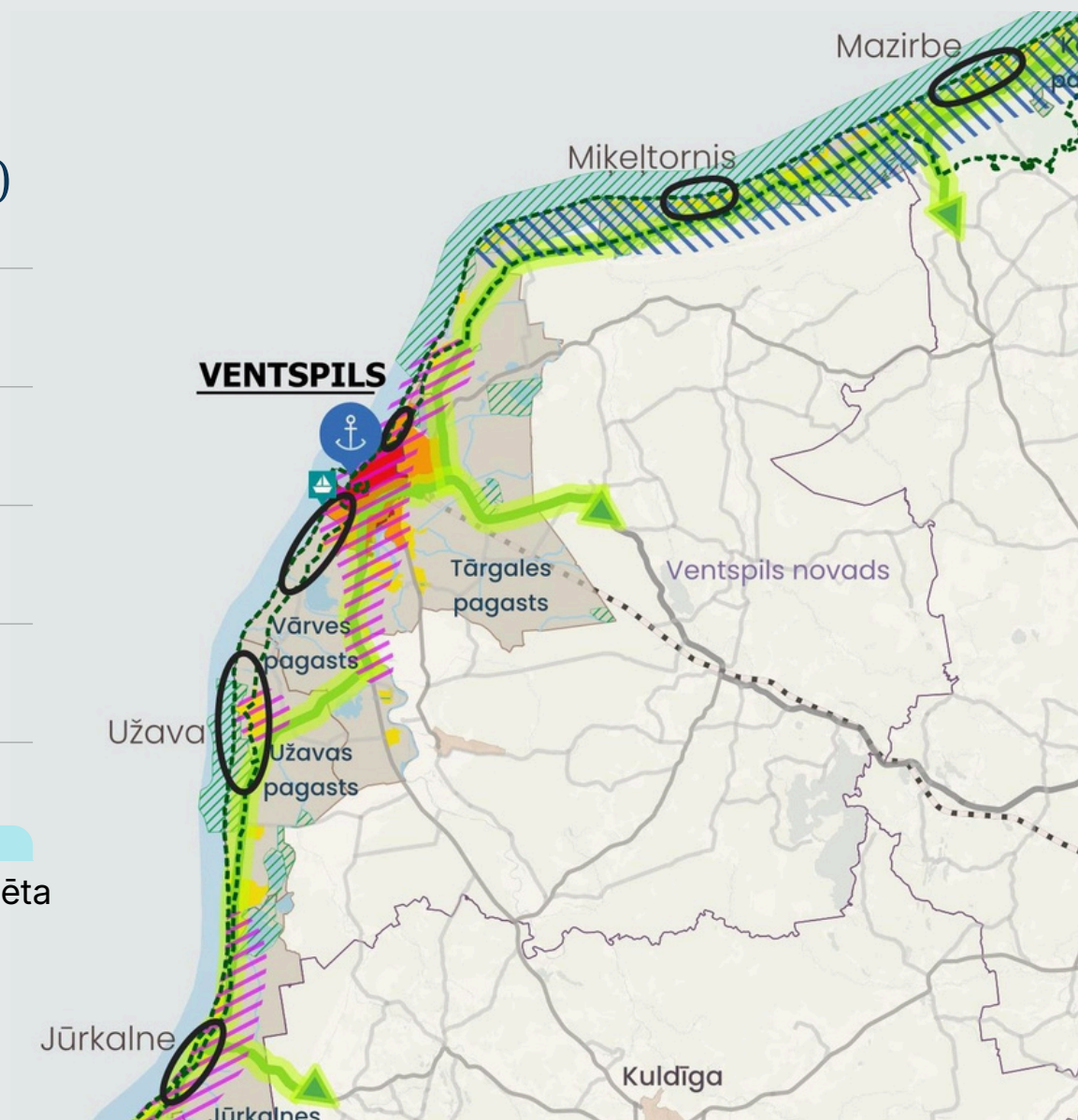
Apmeklētības intensitāte (% , 2023. g.)*

Antropogēnās slodzes ietekme uz veģetāciju (2023. g.)

Avots: VARAM izstrādāta interaktīva lietotne "Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas rīks"

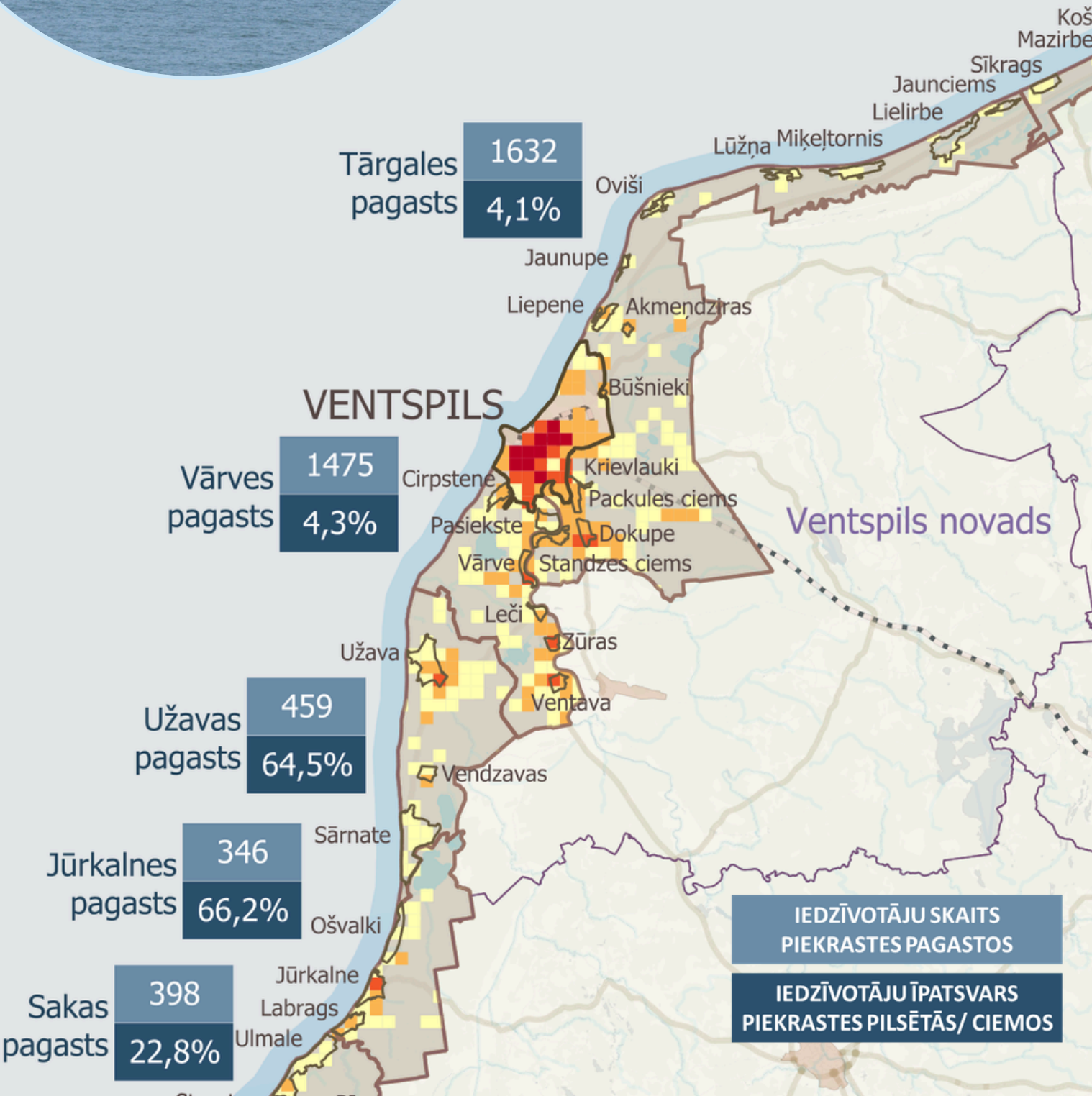

Demogrāfiskās situācijas raksturojums

Ventspils valstspilsēta

Iedzīvotāju skaita izmaiņas valstspilsētā:

Pilsēta/pagasts	Iedzīvotāju skaits 2016. gada sākumā	Iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā	Izmaiņas, %
Ventspils	36 116	32 634	-9,64

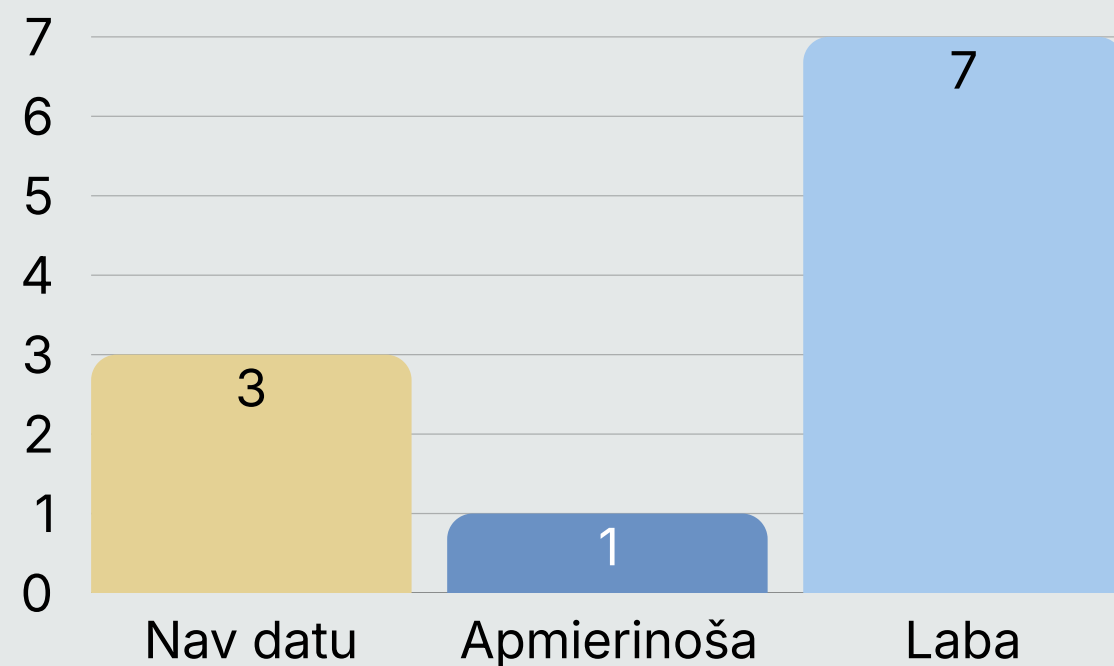

Piekļuves vietas jūrai

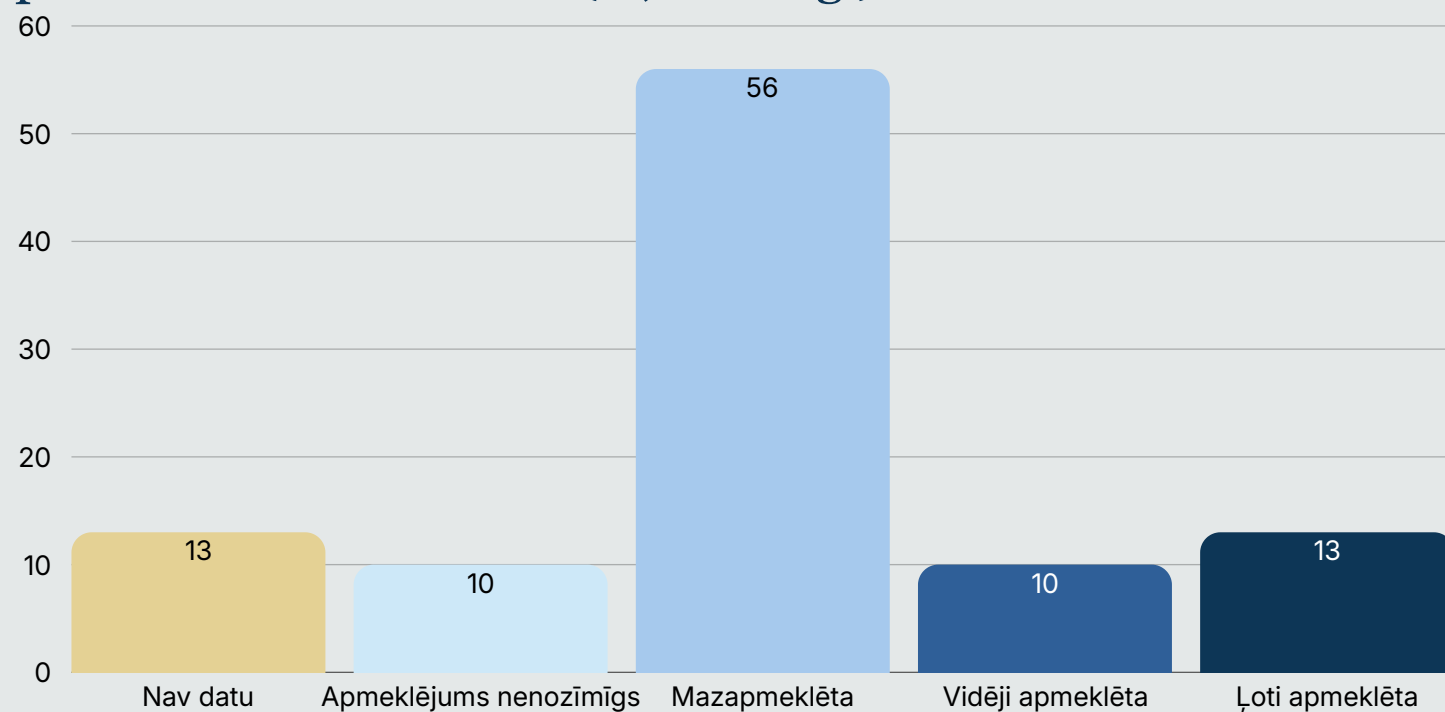
Ventspils valstspilsēta

Esošas piekļuves vietas jūrai – 11

Noeju uz jūru infrastruktūras stāvokļa novērtējums*

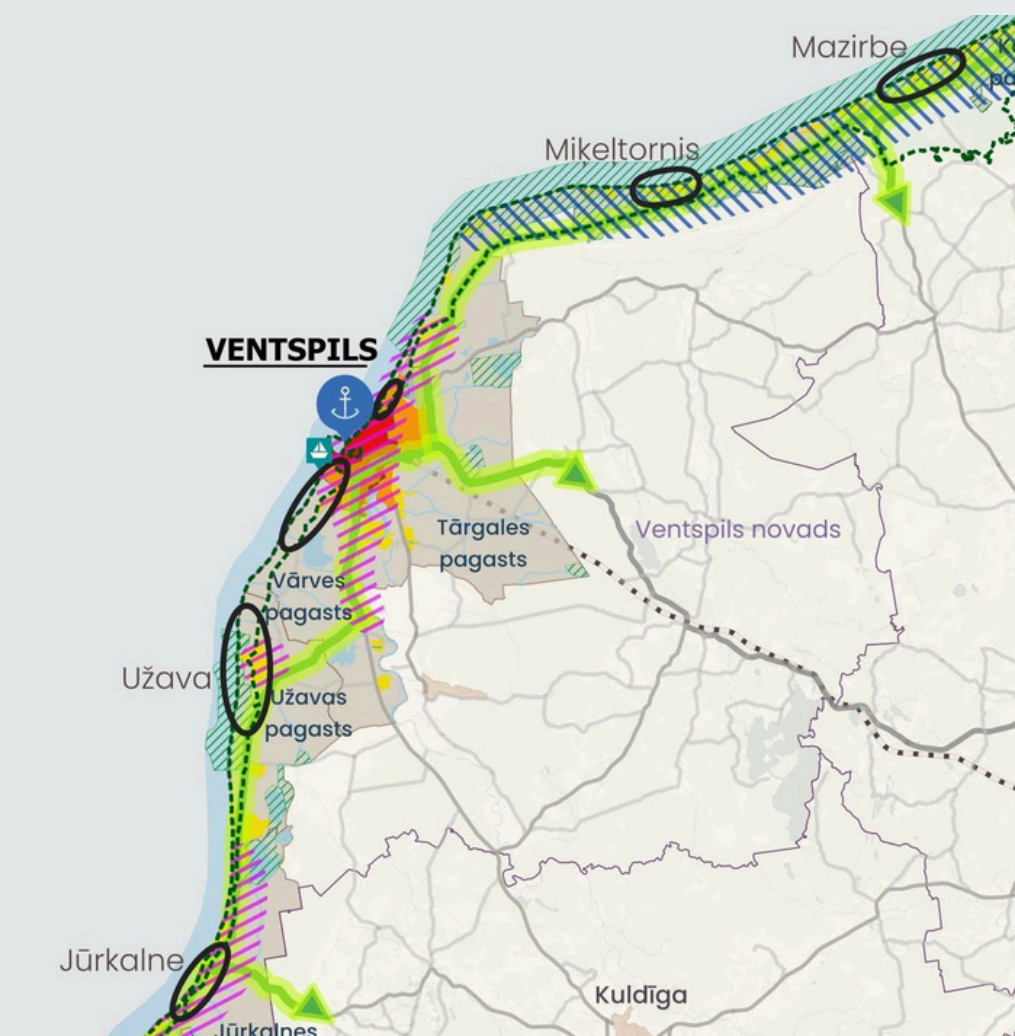
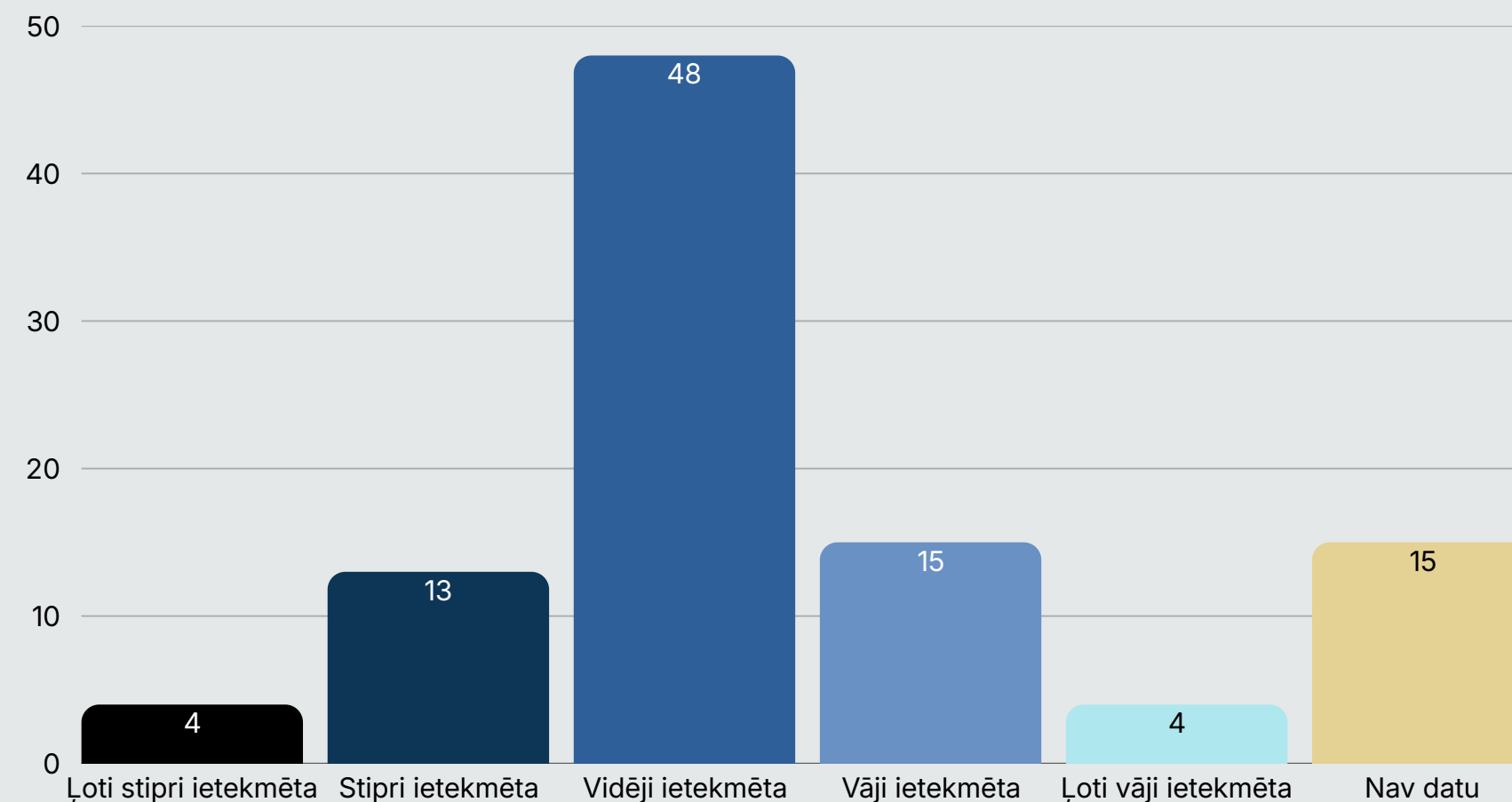

Apmeklētības intensitāte (% , 2023. g.)*

Avots: VARAM izstrādāta interaktīva lietotne "Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas rīks"

Antropogēnās slodzes ietekme uz veģetāciju (2023. g.)*

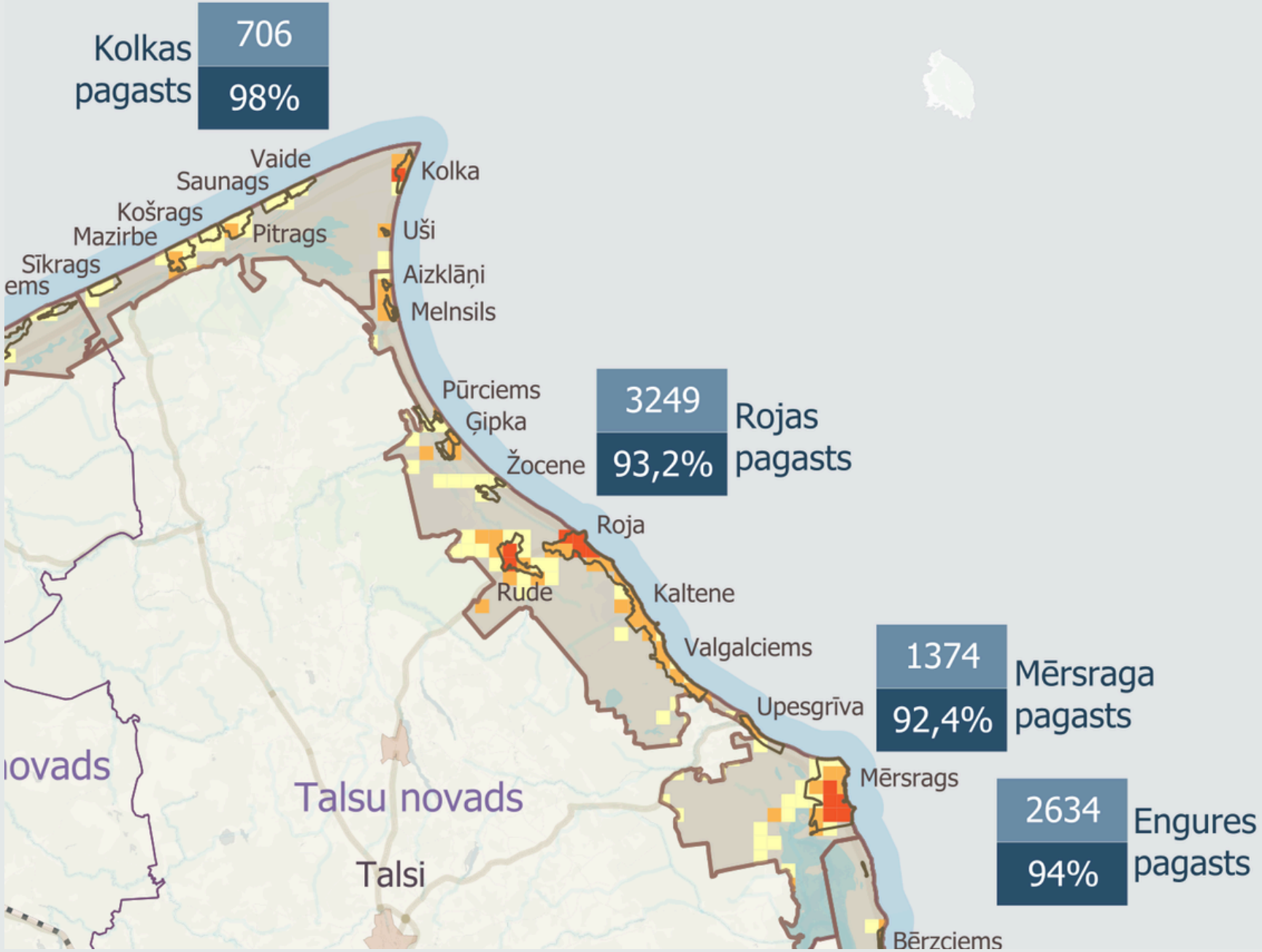

Demogrāfiskās situācijas raksturojums

Talsu novads

Iedzīvotāju skaita izmaiņas piekrastes pagastos:

Pilsēta/pagasts	Iedzīvotāju skaits 2016. gada sākumā	Iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā	Izmaiņas, %
Kolkas pagasts	860	706	-17,9
Rojas pagasts	3752	3249	-13,4
Mērsraga pagasts	1555	1374	-11,64

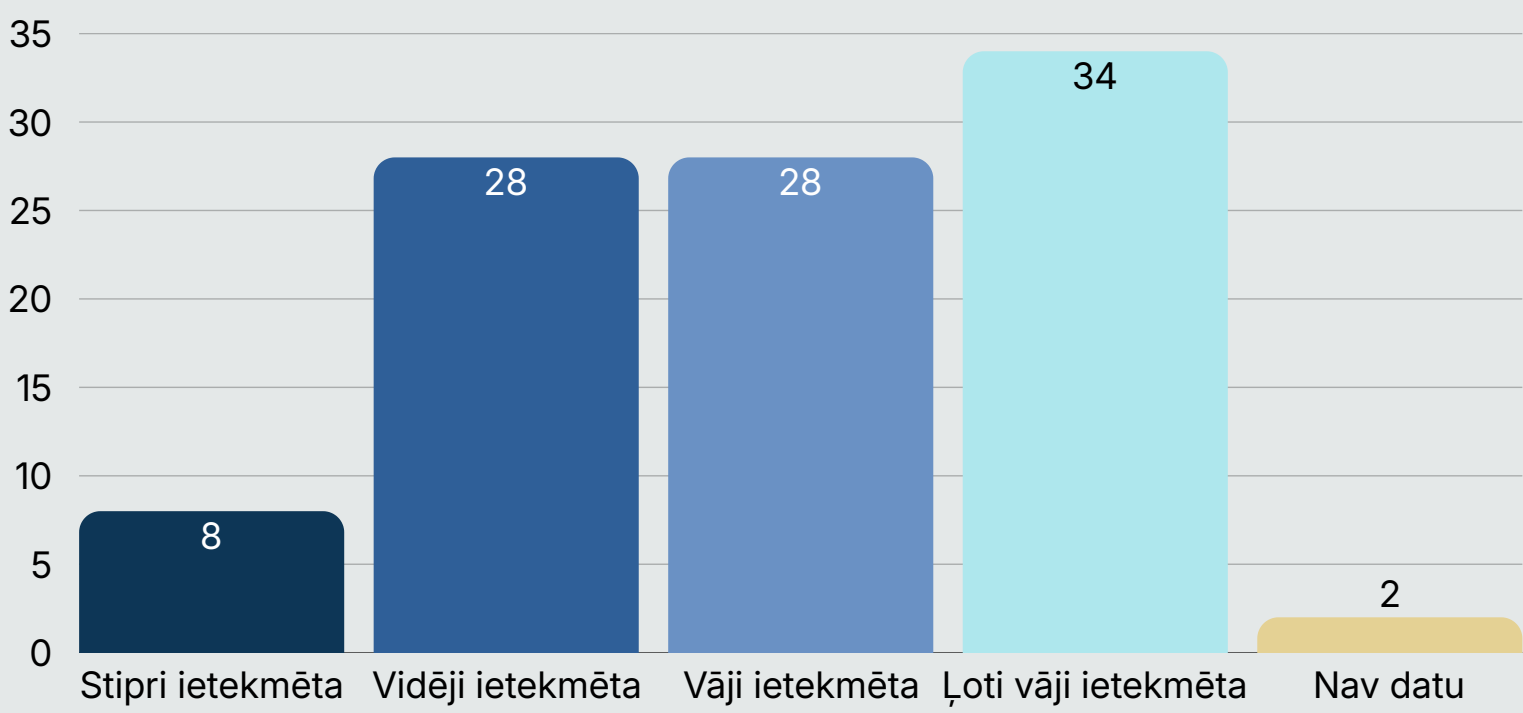
Piekļuves vietas jūrai

Talsu novads

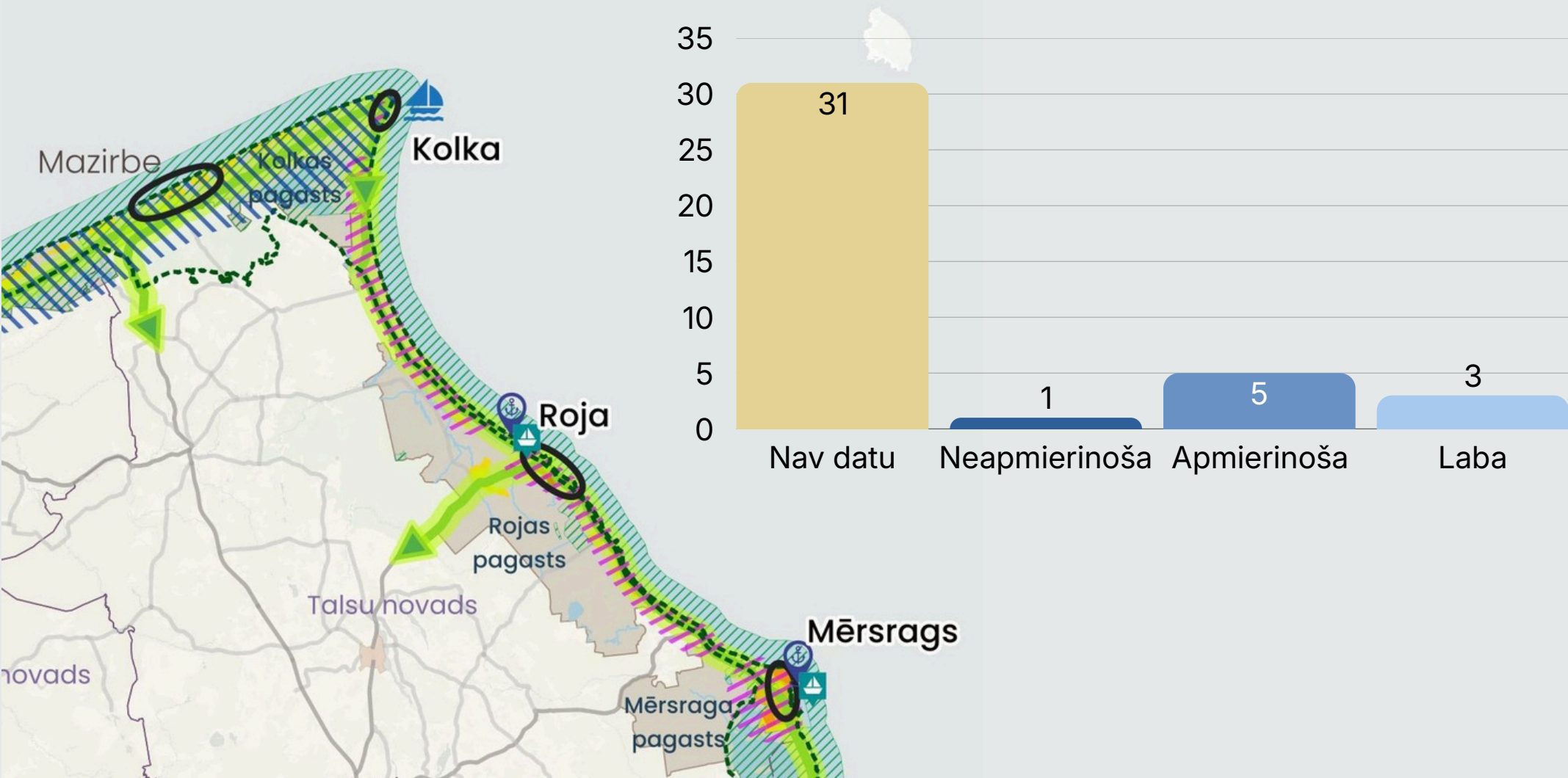
Esošas piekļuves vietas jūrai – 40

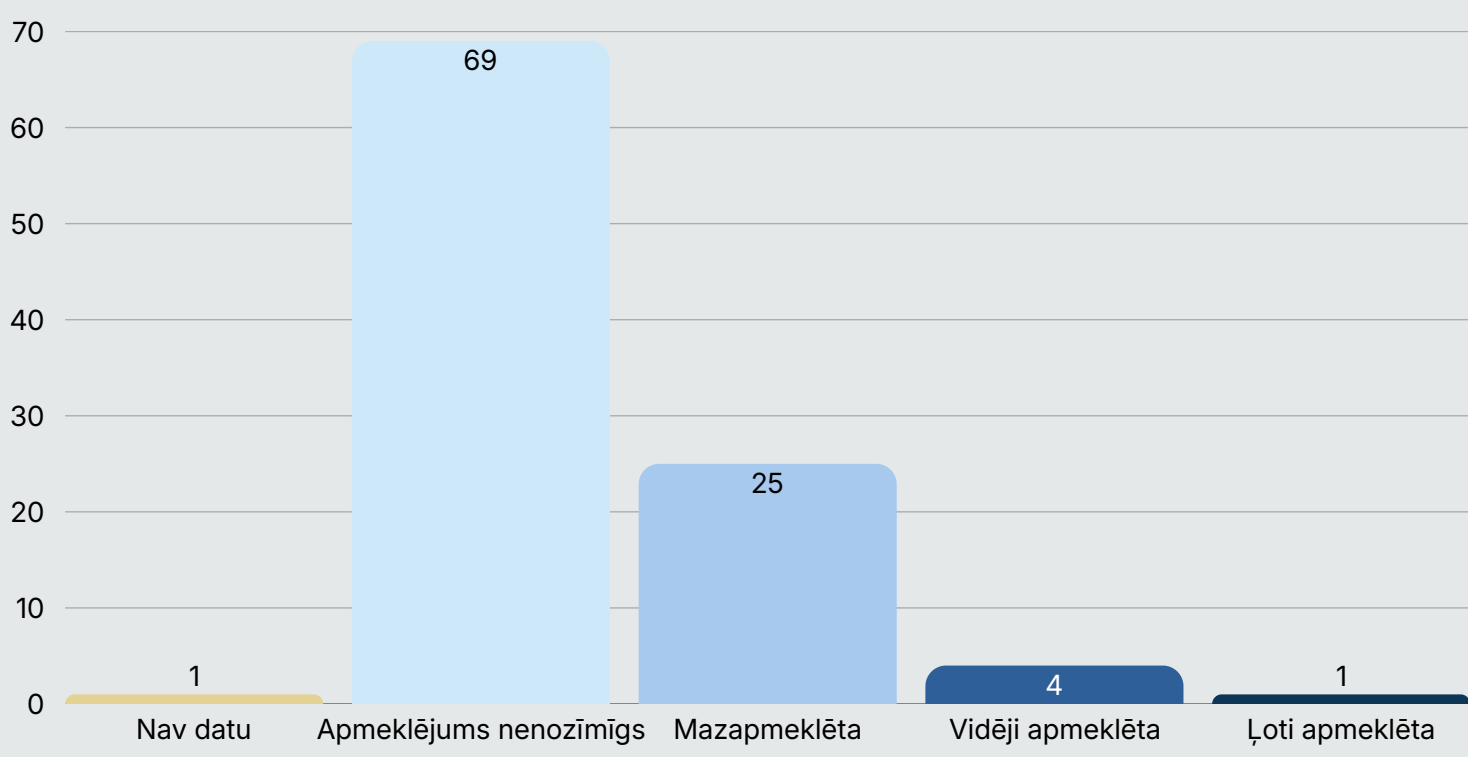
Antropogēnās slodzes ietekme uz veģetāciju (2023. g.)*

Noeju uz jūru infrastruktūras stāvokļa novērtējums*

Apmeklētības intensitāte (% , 2023. g.)*

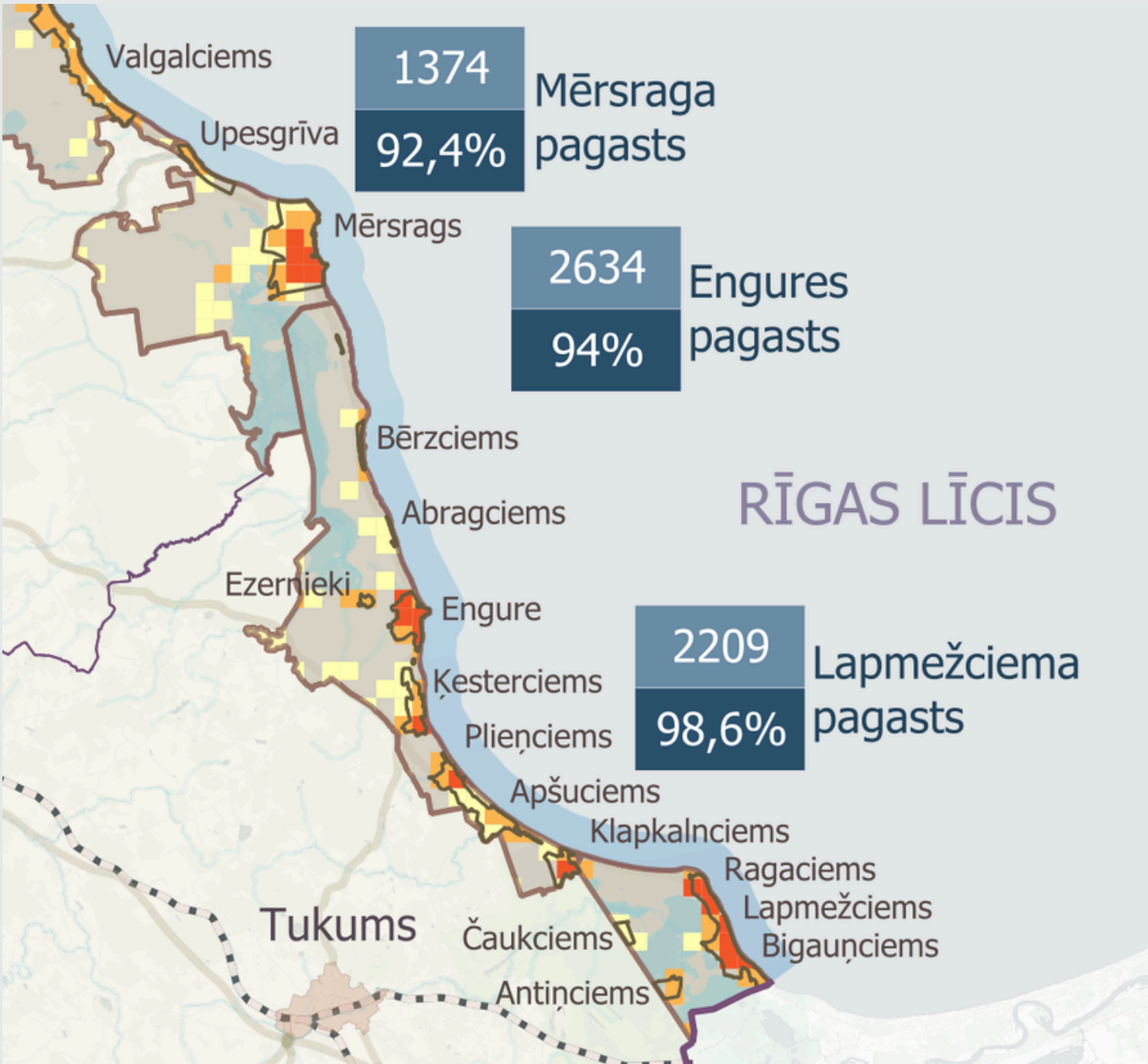
Avots: VARAM izstrādāta interaktīva lietotne "Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas rīks"

Demogrāfiskās situācijas raksturojums

Tukuma novads

Iedzīvotāju skaita izmaiņas piekrastes pagastos:

Pilsēta/pagasts	Iedzīvotāju skaits 2016. gada sākumā	Iedzīvotāju skaits 2024. gada sākumā	Izmaiņas, %
Engures pagasts	2357	2634	+11,75
Lapmežciema pagasts	2192	2209	+0,78

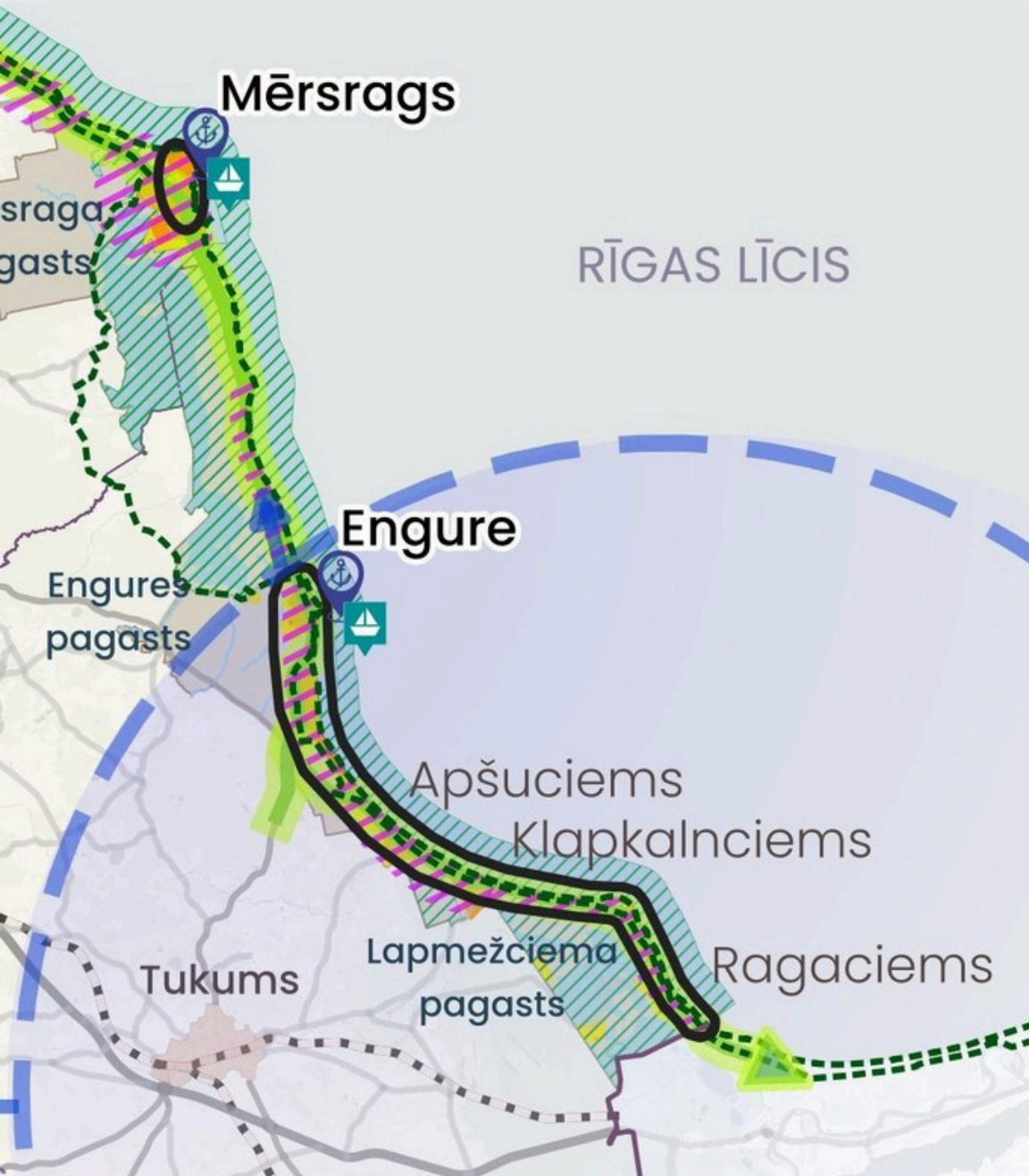
IEDZĪVOTĀJU SKAITS
PIEKRASTES PAGASTOS

IEDZĪVOTĀJU ĪPATSVARS
PIEKRASTES PILSĒTĀS/ CIEMOS

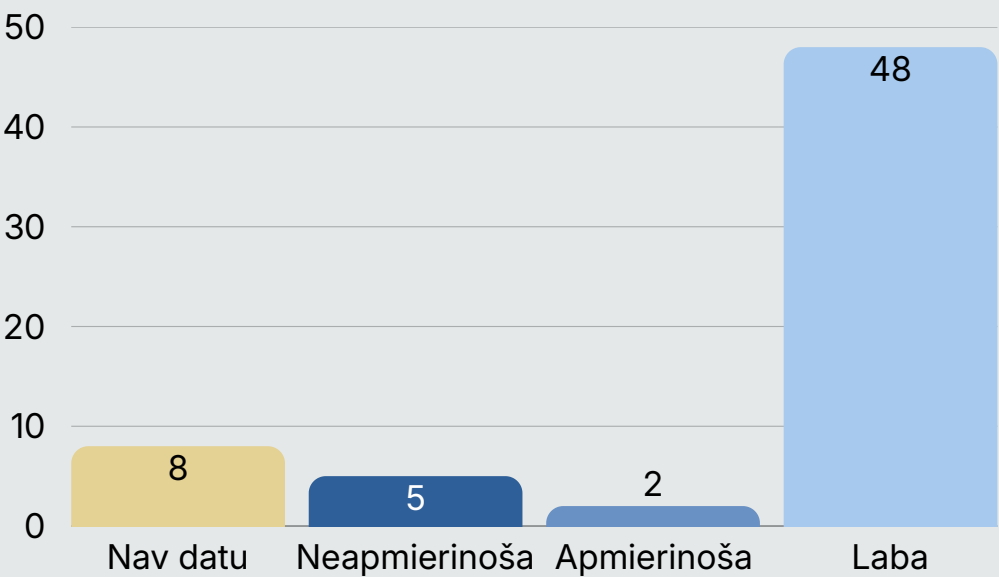
Piekļuves vietas jūrai

Tukuma novads

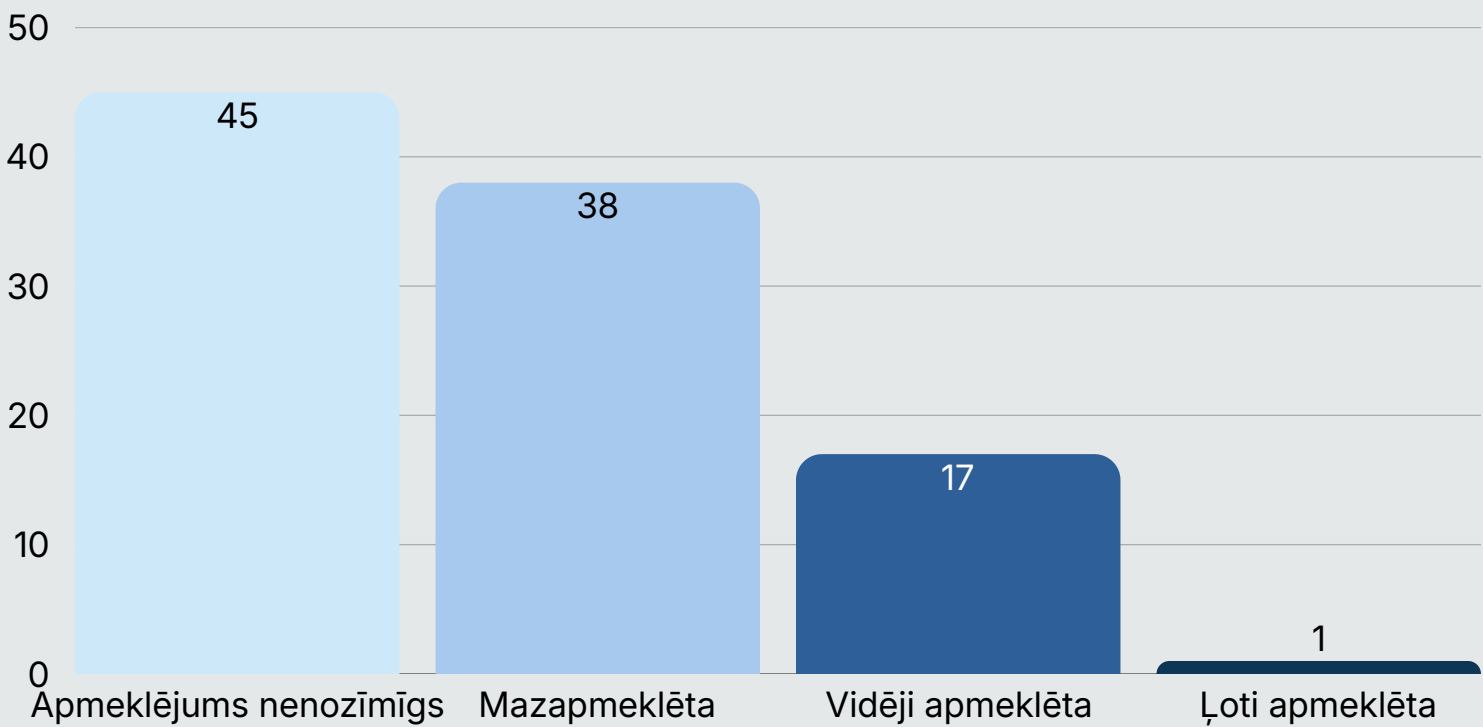
Esošas piekļuves vietas jūrai – 63

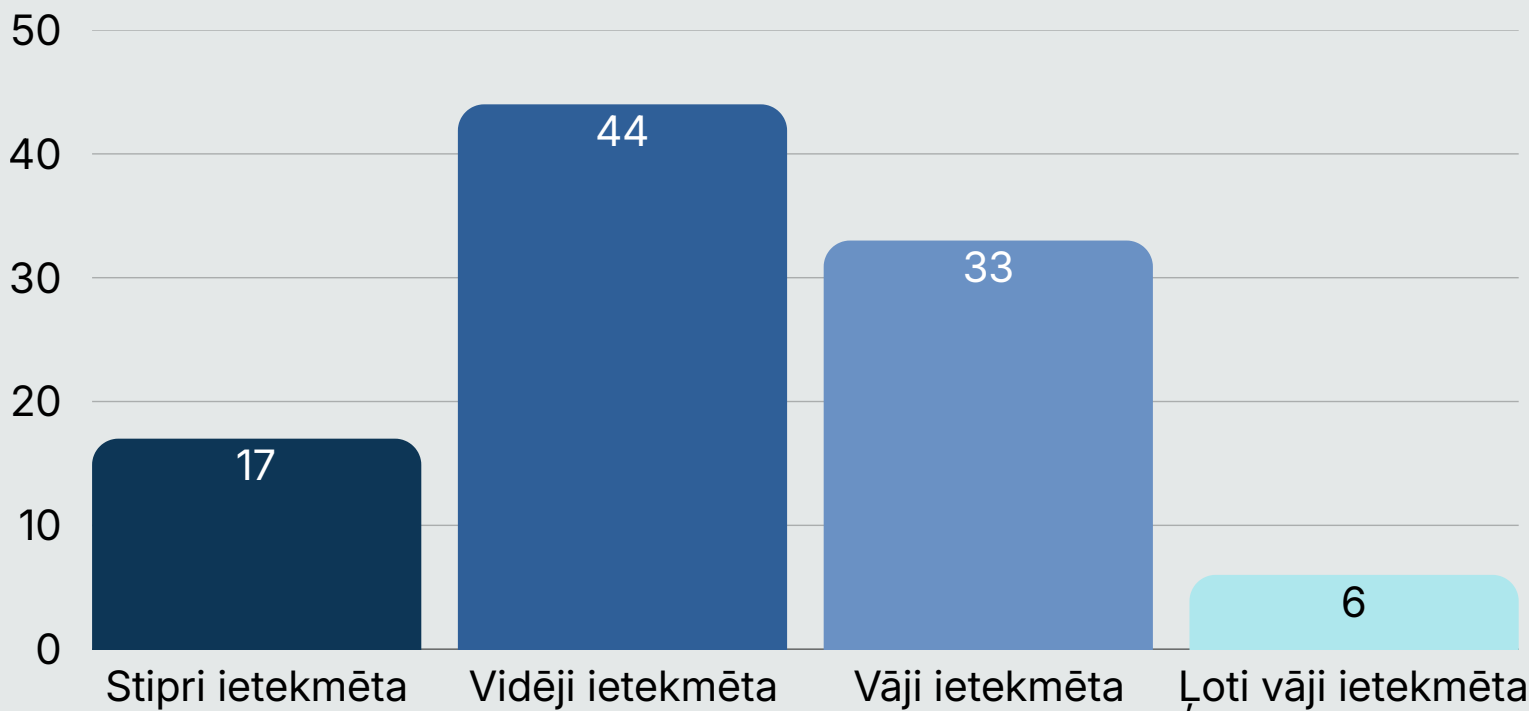
Noeju uz jūru infrastruktūras stāvokļa novērtējums*

Apmeklētības intensitāte (% , 2023. g.)*

Antropogēnās slodzes ietekme uz veģetāciju (2023. g.)*

Avots: VARAM izstrādāta interaktīva lietotne "Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas rīks"

Paldies

